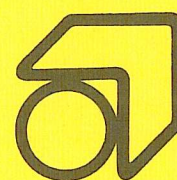
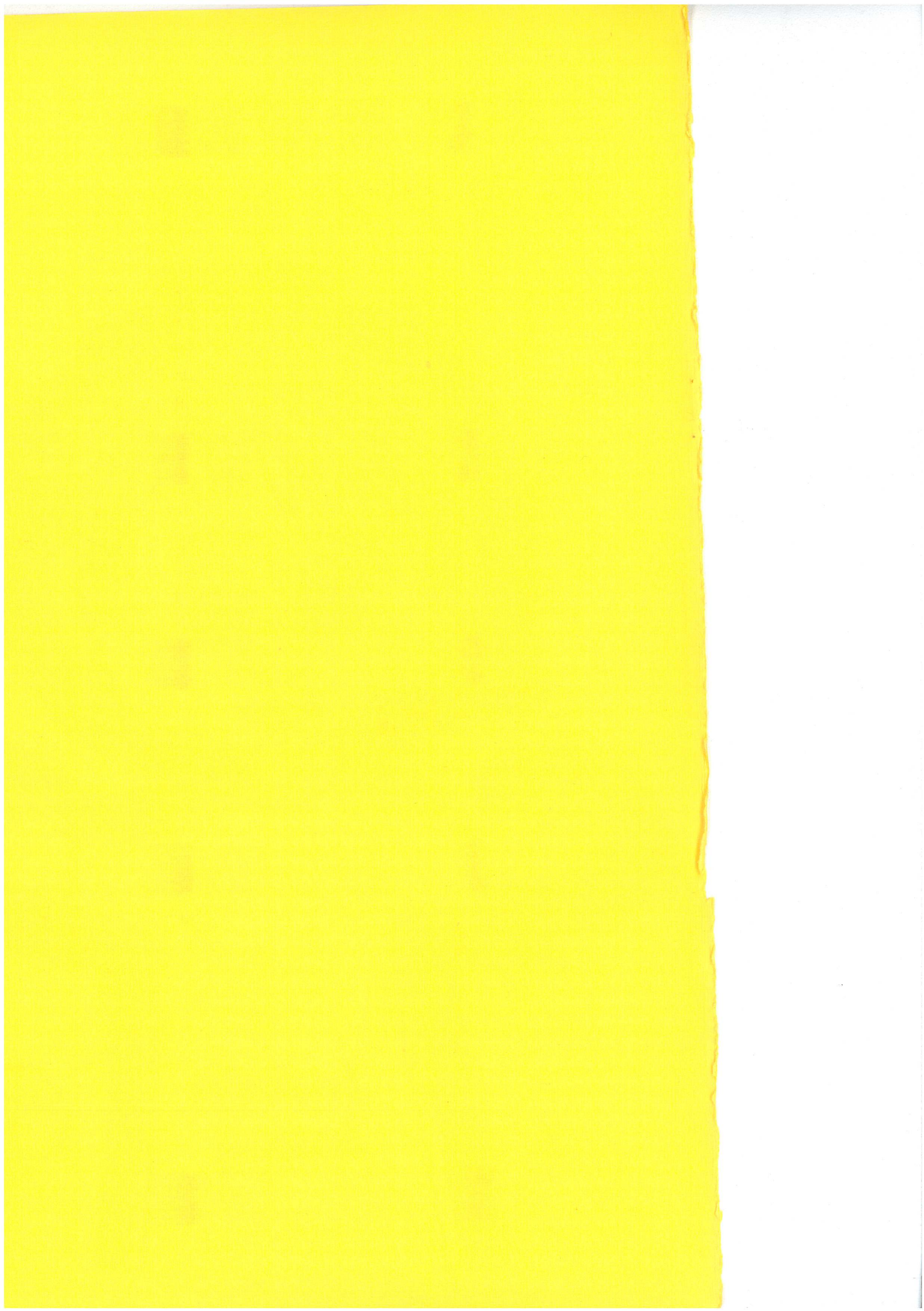

TALLENDE HÅNDDUKKER

**Jostein
Janoy**

 NSSU
Norsk Søndagsskoleunion
Boks 4381 Torshov
0402 Oslo 4

INNHold

KRISTEN BARNEFORKYNNELSE	1	TEKST-IDEER	14
TØR IKKE ?	1	HØNEMOR OG KYLLINGEN	18
HÅNDDUKKER I SØNDAGSSKOLEN	2	HAN SOM IKKE VILLE TILGI	19
SKRIV STYKKET SELV!	2	ALENE HJEMME	20
FANTASTISK HJELPEMIDDEL	3	DA MIA LURTE MONS	21
MANGE SLAGS DUKKER	4	OMKRING MISUNNELSE	22
DUKKEHODET	6	VI BEHØVER HVERANDRE	23
DRAKTEN	8	SKOMAKEREN OG JESUS	24
HENDENE	9	ENKENS SØNN	25
LEVENDE DUKKER	9	DANIEL I LØVEHULEN	27
GRUNNREGLER	10	DET VESLE ESELET EBENEZER	30
DUKKEN SNAKKER	10	IMPROVISERING	33
ØVELSER	11	KONTAKT	34
SCENE OG KULISSER	12		

FORORD

Dette heftet er ment som en hjelp til å gjøre barneforkynnelsen mer direkte og konkret. For hånddukker kan tale, men la dem ikke gjøre det alene! Stykkene i dette heftet er kun ment som BAKGRUNN for forkynnelsen og bør derfor ikke stå alene.

Stykket "Omkring misunnelse" er f.eks. satt i klar sammenheng med beretningen om kong Herodes. Dessuten vil stykket om "Eselet Ebenezer" (side 30) gi et noe forvirrende inntrykk om det bare spilles slik det står uten kommentarer. Det rampete og upålitelige eselet som bl.a. griper til nødløgn, får likevel være "Kongenes konges"hjelper. Juleevangeliets kjernepunkt ligger jo nettopp i at selv de som ikke fortjener Guds godhet likevel blir gjenstand for den av bare nåde.

Takk til RAGNHILD HARLEM for mange fine ideer, veiledning og hjelp under forarbeidet med dette heftet!

Kristen barneforkynnelse

med hånddukker som hjelpemiddel, er hovedpoenget med utgivelsen av dette heftet! Vil du vite mer om den tekniske siden av dukkespillet, så bør du gå på Biblioteket og spørre etter noen av de fagbøkene som er foreslått bakerst i heftet.

A FORKYNNE GUDS ORD GJENNOM HANDDUKKER vekker nok blandede reaksjoner. De fleste tror da straks at nå skal man "spille Jesus" og Bibelfortellingene med opplagt risiko for å trekke det hellige ned på et uverdigg plan.

Og jeg vil på ingen måte bagatellisere disse faremomentene. MEN KRISTEN BARNEFORKYNNELSE bør likevel ha en sterk tilknytning til BARNETS HVERDAG OG DET ER NETTOPP DER HANDDUKKER HAR SIN STORE AKTUALITET!

Bare unntaksvis anbefaler vi at man "spiller" Bibelfortellinger . Og da med den klare forutsetningen at man skriver om stoffet slik at det får en indirekte form som sikrer størst mulig respekt og ærbødighet for Guds Ord.

ALLER BEST er det å illustrere de opplevelser og erfaringer som barna selv har hatt av kjærlighet, tilgivelse, tro, trygghet mm. Vær oppmerksom på de tanker og spørsmål barna er opptatte av og lag dialoger for hånddukker på dette stoffet. Slike småstykker vil gi den beste bakgrunn for å AKTUALISERE Bibel-undervisningen i det kristne barnearbeid.

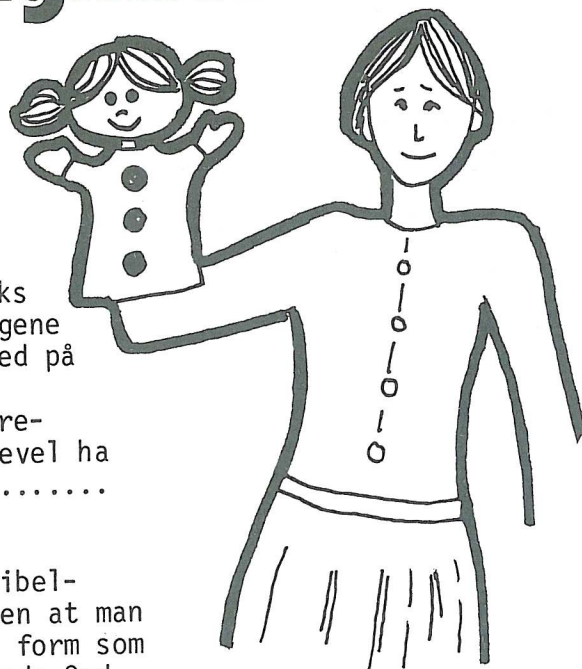
Tor ikke ?

HUSK AT dukkespill ikke er avhengig av naturlig talent! Du behøver ikke å være buktaler eller tusenkunstner for å kunne skape en troverdig dukke-figur som fungerer.

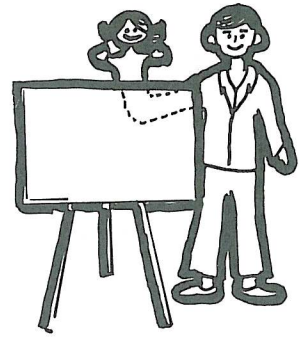
Det gjelder bare A FØLGE EN DEL GRUNN-REGLER !

Og husk at DINE DUKKER IKKE først og fremst skal underholde. Nei, som kristne barnearbeidere tar vi dukkene i bruk for å lære barna det viktigste de overhodet kan lære: HVORDAN VI KAN FA TRO PÅ JESUS OG LÆRE HAM Å KJENNE I HVERDAGEN !

DESSUTEN er det et spørsmål om KJÆRLIGHET! FORDI KJÆRLIGHETEN GJØR OPPFINNSOM!

HÅNDDUKKER I SØNDAGSSKOLEN

- Du kan samtale med en dukke som du fører med den ene hånden. Dukken kan delvis skjule seg bak en plate (f.eks. flanel-tavle) eller i den andre armen som vist på figur 1, men du selv behøver ikke å gjemme deg. Til samtale-emne kan du velge noe som skal skje i søndagsskoletimen eller noe som har hendt i uken som gikk.
- To dukker kan samtale med hverandre som vist på figur 2. Du fører selv begge dukkene og må derfor holde deg skjult. Ypperlig til et lite situasjons-spill eller en aktuell samtale. Forsøk å få til to ulike stemmer (f.eks. en dyp stemme og en noe lysere)
- Flere dukker opptrer sammen i et gjennomført rollespill der man trenger flere aktører bak kulissene. Aktørene skal naturligvis ikke være synlige for publikum. En person kan dessuten - med litt trening - gjennomføre et rollespill alene både med 3 og 4 dukker så sant bare to av dem opptrer ad gangen! (Som eksempel kan vi nevne "Hønemor og kyllingen")

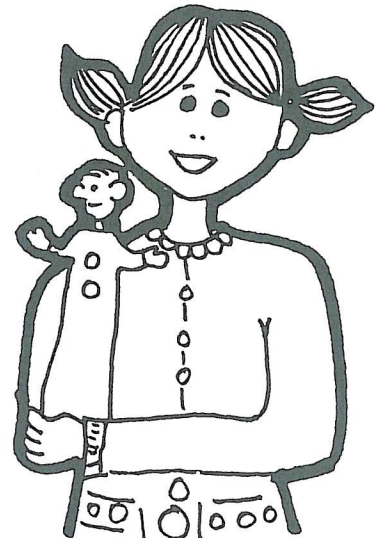

FIG.1

HVA KAN JEG FREMFØRE GJENNOM DUKKENE ?

I SØNDAGSSKOLE-SAMMENHENG KAN MAN BRUKE DUKKENE TIL

- Å fremstille en hverdags-situasjon.
- Å samtale om et aktuelt tema.
- Å spørre barna om det de har hørt eller samtale med dem om et aktuelt problem.
- Å presentere de enkelte programposter eller komme med de nødvendige opplysningene på en litt festlig måte.
- Å dirigere og lede allsangen eller lære barna en ny sang!
- Å improvisere et rollespill der barna får sette seg inn i en bestemt situasjon.

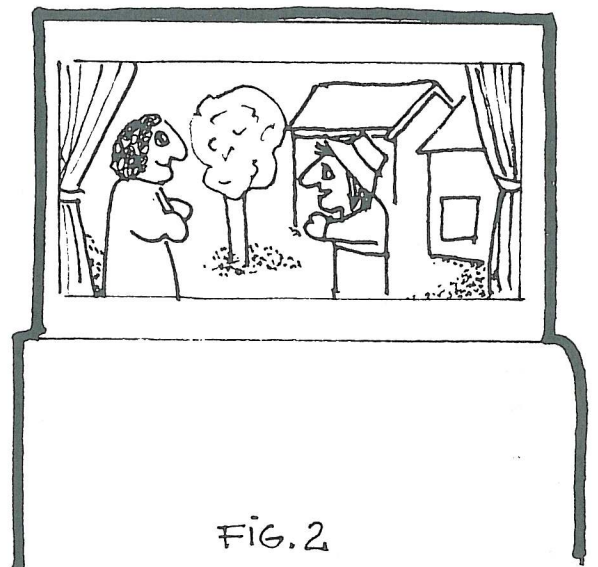

FIG.2

Skriv stykker selv!

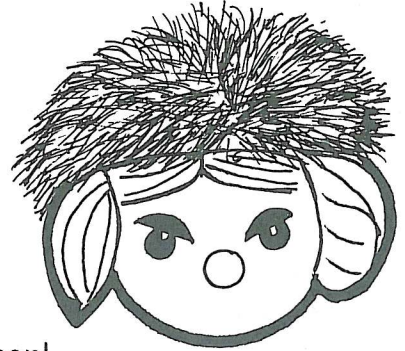
MEN PASS PÅ SÅ

- du bruker barnas egen uttrykksmåte i replikkene!
- at du ikke følger en voksen tankegang i samtalene!
- at du unngår for lange replikker og kjedelige enetaler!
- at det er mest mulig handling og bevegelse selv når dukkene bare snakker!
- at du unngår ukunstnerisk og kjedelig moralisering!
- at det alltid er plass for spontan medvirkning fra salen!

Fantastisk hjelpemiddel

FORDI

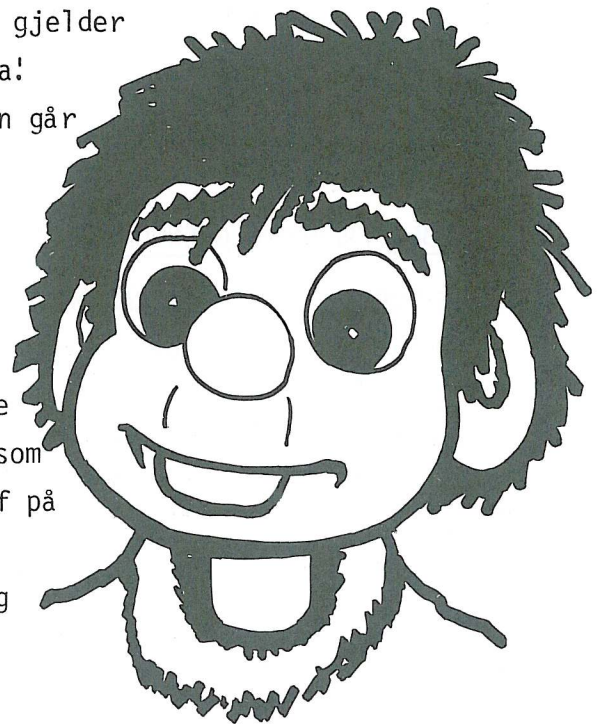
- det gjør det abstrakte mer konkret for barna!
- det er tredimensjonalt og gir svært naturtro virkning!
- det gir barna noe å identifisere seg med!
- det er både billig, spennende og morsomt!
- det formidler engasjement, glede og innlevelse!
- det teoretiske blir mer praktisk og virkelighetsnært!
- det gir oss muligheten til å gjenskape en handling!
- det formidler opplevelser samtidig som det gir kunnskaper!
- det skaper en fin kontakt og samtale-atmosfære!
- det formidler følsomme emner på en indirekte måte!
- det nesten automatisk "tvinger" barna til å leve seg inn i handlingen og det budskap den formidler!
- det rommer nesten ubegrensede muligheter når det gjelder å fremstille en tanke eller en handling for barna!
- det kan lages hvor som helst i landet uten at man går til innkjøp av noe som helst kostbart utstyr!

JA, TENK PA TITTEN TEI!

Har noen politiker, forfatter eller predikant noen gang i Norges-historien nådd så langt med sitt "budskap" og i den grad fengslet både unge og gamle som nettopp Titten Tei? Enda han bare er en dukke som det meste av sitt "liv" ligger henslengt i en skuff på Marienlyst! Men sitt liv og sin sjel får han av de menneskene som står bak med sine ideer og tanker og trekker i alle trådene.

Hvorfor skulle da ikke vi benytte dette talende hjelpemiddel til å formidle verdens beste budskap: EVANGELIET ! ?

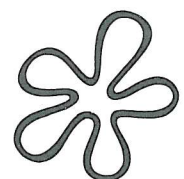

OG AV HENSYN TIL EVANGELIET ANBEFALER VI FØLGENDE PRINSIPPER:

1) INGEN DUKKE BØR SPILLE JESUS!

2) BIBEL-SITATER GJENNOM DUKKENE ANBEFALES IKKE!

Opplesning fra Guds Ord eller direkte Jesus-sitater kan med fordel overlates til FORTELLEREN - dersom de hører med.

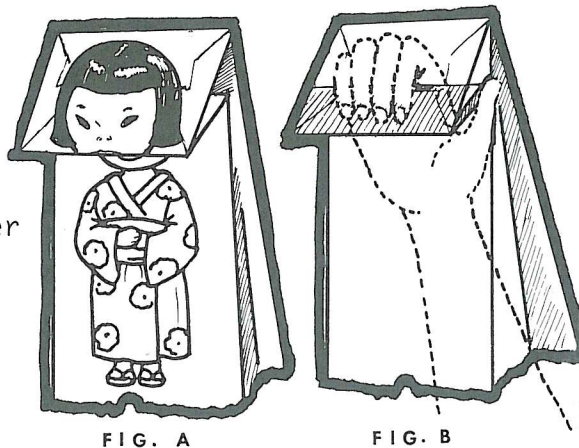
MANGE SLAGS DUKKER

POSE-DUKKEN.

er den enkleste og mest brukte i amerikanske søndagsskoler. Den finnes bl.a. innarbeidet i flere av flanellograf-seriene fra Evangelisk Barnemisjon. (Som f.eks. heftet om den japanske piken Sumi som finner lykken. Se figurene A og B)

Men posene som benyttes er av det gamledagse slaget med flat bunn og inn-brett. Man utnytter denne bretten slik at den faller sammen med munn eller øyne som da kan åpnes og lukkes. For å gi mer liv til dukken, kan man lime på garn-rester eller papir-strimler til hår.

Ide: Lag et lite situasjons-spill mellom en kvikk munn-dukke som snakker med den søvnige øye-dukken f.eks. om det å sove lenge om morgenen eller å være sent oppe om kvelden.

SOKKE-DUKKER

med bevegelig munn egner seg ypperlig til å fremstille dyrefigurer pga. den avlange formen. Man kan bruke en gammel ull-sokk e.l. Men det går også an å fram en liknende virkning ved å utnytte den ytterste delen av en jakke-arm fra en ullgenser.

For å gi dukken litt fasthet i bevegelsene bør den polstres på innsiden med skumgummi. Man kan klippe ut munnen eller markere den ved å lage en inn-brett.

Dukken snakker ved å åpne munnen synkront med hver stavelse. Det krever presisjon og øvelse! Den kan også bruke munnen til å nappe ting eller "spise".

Fingerplassering: Tommel i underkjeven og de andre fire i overmunnen.

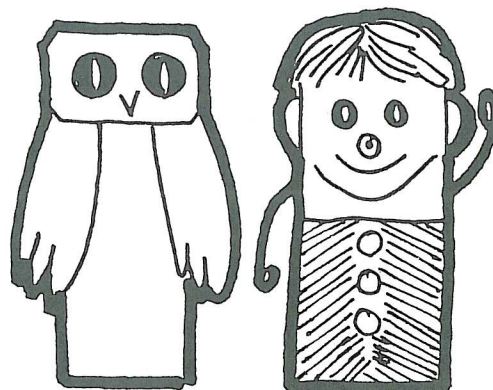
DYRE-DUKKER vil både gutter og jenter lett kunne identifisere seg med!

KARTONG-DUKKER:

er noe stive i bevegelsene, men er lette å lage selv for de yngste barna.

Til materiale kan man benytte tomme melke-kartonger, egg-kartonger eller esker mm. Toppene på egg-kartonger (sett fra under-siden) er ypperlig til neser og utstikkende øyne.

NYLONSTRØMPE-DUKKEN

kan vi også med fordel lage sammen med førskolebarn på en enkel måte.

En gammel nylonstrømpe stoppes med bomull, filler, vatt, sammenkrøllet avispapir eller liknende.

Ansikts-trekkene kan lages ved å lime på ferdig-klippte felt-biter. Nesen kan lett lages ved å stikke en liten kule på innsiden og surre sytråd omkring på utsiden.

Putt en passe stor kartong-sylinder inn i hodet på undersiden og stapp resten av nylonstrømpen opp i den. Den skal under spillet tjene pekefingeren slik at hodet får den rette bevegelse.

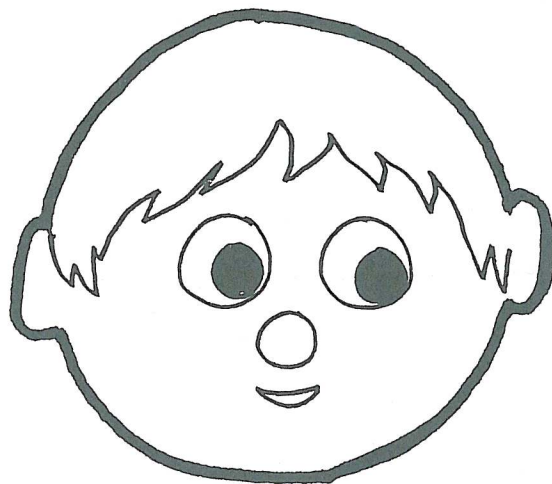
ISOPOR-DUKKEN

har store fordeler. Isoporkuler er svært lette og gir mange variasjonsmuligheter i utformingen. Overflaten bør i alle tilfeller behandles slik at det blir en robust og holdbar dukke.

Man kan trekke den med trikot-stoff eller legge på papp-maché. Eller man kan legge på papirbiter med modocoll-klister i ca. 4 lag. Det første laget legges mot en våt isopor-kule. Fingerhullet kan man skrape ut med en spiss kniv eller saks litt bakenfor midtaksen.

Isopor kan ellers skjæres med barberblad eller en oppvarmet syl. Dessuten kan man etse hull på isopor med lynol på en stiv pensel.

Lim til isopor: Hobbylim på vannbasis. Skal man male overflaten må man benytte plastmaling.

PAPP-MACHÉ

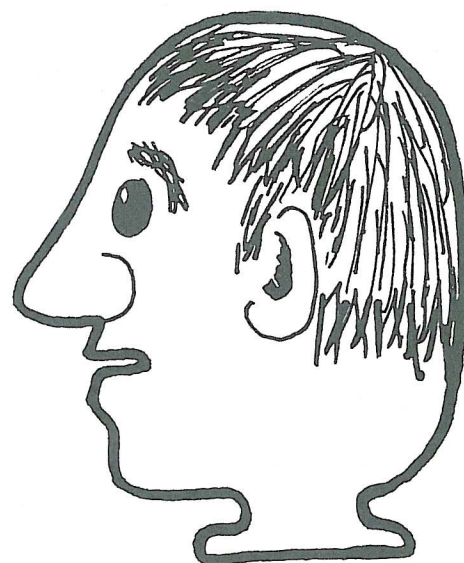
gir et meget solid og livaktig hode. Man kan lage den selv ved å blande avis-papirbiter i modocoll-klister eller kjøpe den i en hobbyforretning i blokker eller som trepulver (fransk type) som man blander med vann.

Men et kompakt papp-machehode vil bli for tungt! Det kan være lurt å forme hodet på toppen av en brus-flaske med noe lett materiale som kjerne f.eks. en sammenkrøllet avispapir-klump. Lim dessuten noe tynn kartong omkring flaskehalsen slik at papp-machéen ikke fester seg til glasset.

Form hodet mellom hendene og fingrene. Bruk gjerne skaftet på en teskje eller en kniv til de fineste trekkene. Dersom overflaten blir noe tørr å arbeide med, kan du bare stryke over med litt varmt vann. Pass på å rense fingrene i varmt vann før det har stivnet fast!

Tørketiden er noe lang: Ca. 5-7 dager.

Når den er tørr kan du legge på ansiktsfarge ved å bruke vannfarger. Stryk på lakk til slutt.

STANG-DUKKEN

har hodet festet til en stang slik at det kan dreie seg om sin egen akse. En ståltråd eller pinne er festet til dukkens ene arm slik at den kan utføre meget utsøkte håndbevegelser. Egner seg meget godt til dyre-dukker eller luftige kjole-kostymer. Og er forholdsvis enkel å manøvrere for en utrenet dukke-spiller, men den kan også brukes til å utvikle en fenemal teknikk!

TØY-DUKKER

kan lages på mange forskjellige måter. Innvendig kan de fylles med filler, vatt eller bomull for å gi dem den rette fasthet og naturlige bevegelse.

MARIONETTE-DUKKER (TRÅD-DUKKER)

gir muligheter for det mest avanserte dukkespill fordi dukkene har så stor bevegelse i mange ledd. Men det krever at dukken er satt sammen av mange bevegelige ledd. Tråd-dukken styres ovenfra ved å bevege et slags trekors som er formet som et fly og som på forskjellige punkter har trådforbindelse med dukkens mange ledd.

DUKKEHODET

er den viktigste delen av dukken og den kan lages på et utall forskjellige måter.

NB! KARAKERTREKKENE bør være rene og klare selv på litt avstand. D.v.s. at man må overdrive (karikere) en eller i høyden to, av trekkene så som nese, hake, øyne eller ører.

ANSIKTSUTTRYKKET bør ellers være så nøytralt som mulig slik at det kan uttrykke ulike sinns-stemninger.

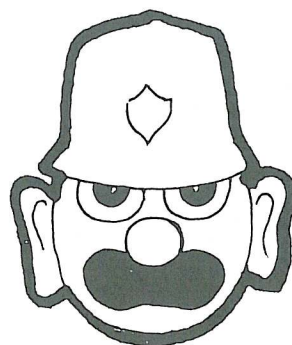
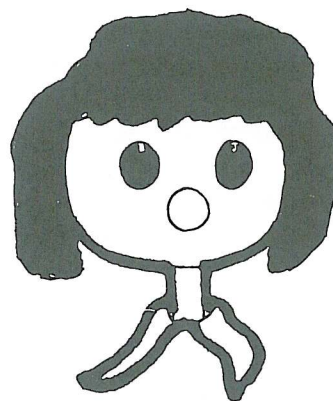
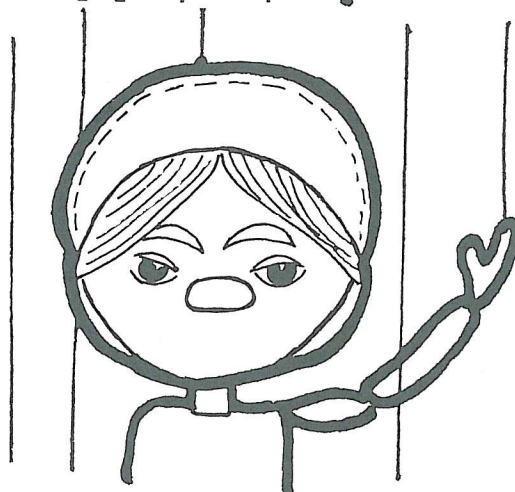
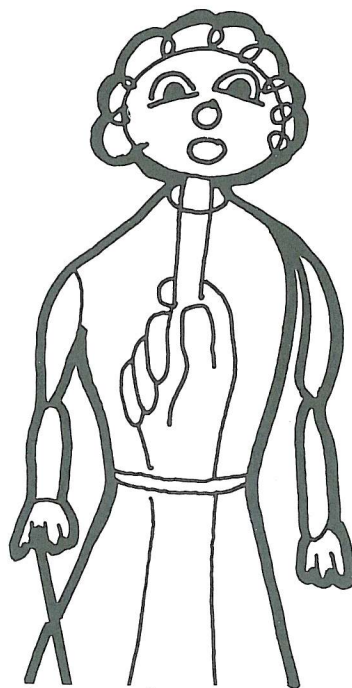
MUNNEN: kan til og med sløyfes. Det er for det første vanskelig å lage en pen munn og for det andre vil en nøytral munn gi langt større spillerom for barnas fantasi - de "ser" den likevel!

Men som regel er munnen med og da bør den gjøres noe mindre enn halv-åpen.

ØYNE: bør være store, men lag ikke groper i hodeformen! Du behøver ikke å tenke på øynene i første omgang. De gjør seg best om de legges på etterpå.

Livaktige øyner kan du skape av glassperler, filt, knapper, paljetter eller fargede perler.

Skal hodet fremstille en voksen, plasseres øynene over midtlinjen. På barn plasseres de under midtlinjen.

ØRENE: skal være på høyde med øynene! Kan lages av tykk papp eller syes i stoff.

NESEN: lager man gjerne samtidig med at man former ansiktstrekkene. På nylonstrømpe-dukken kan man putte en liten kule på innsiden og surre en sytråd omkring på utsiden.

HÅR kan du lage av svart filt, garn-rester (Opprekket garn gir krøllete hår), pels-biter!, bast, granskjegg eller brodersilke, MEN bruk aldri ekte hår !!

Det greieste er vanligvis å finne frem noe garn i brunt, gult, rødt eller sort. Surr det omkring en passe stor eske (f.eks. en stor fyrstikk-eske) og fest til slutt en sterk tråd stramt omkring garn-buntens på oversiden av esken.

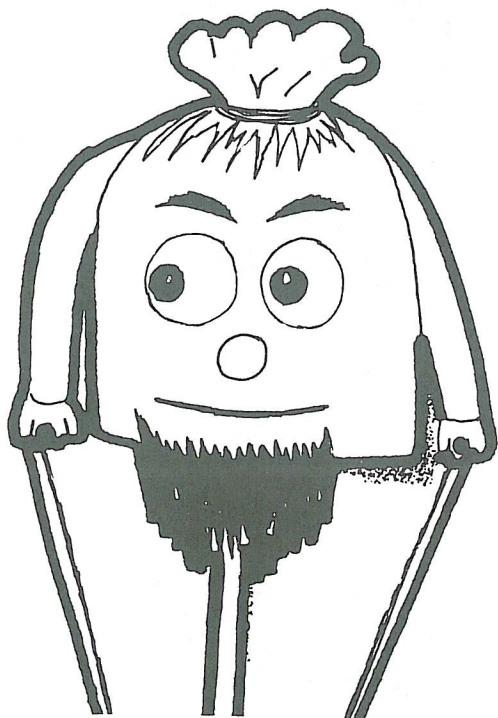
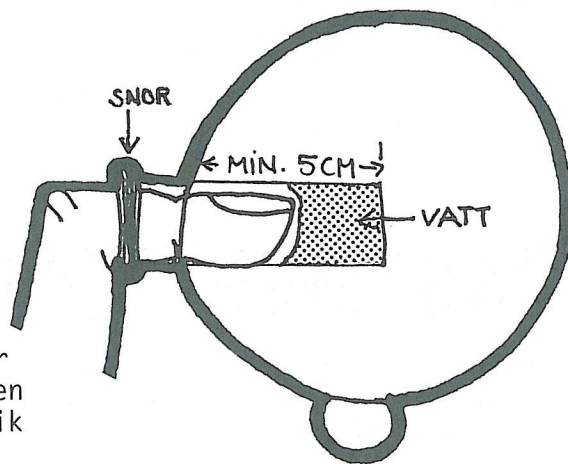
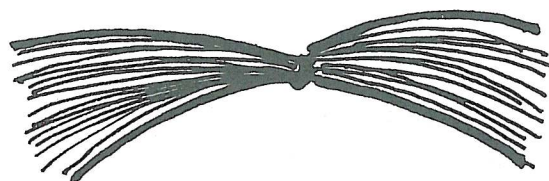
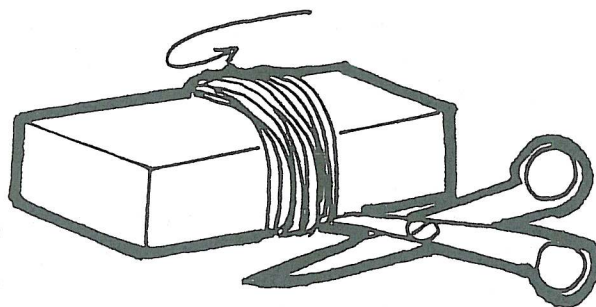
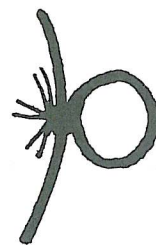
Deretter klipper du over garnet på undersiden. Nå kan du lime det fast på dukkehodet. Bruk mye tekstil-lim på buntens festepunkt. Så kan du spre håret utover slik at det dekker i alle retninger. Klipp til en passende frisyre.

ANSIKTSFARGEN legges på i to strøk. Først males på en hudfarge (Plakat-maling eller vannfarger. Plast-maling til isopor!) I andre strøk kan du fremheve trekkene med farge-varianter. Og et slutt-strøk med lakk gir ansiktet en fin glans!

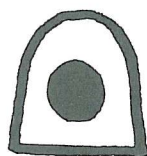
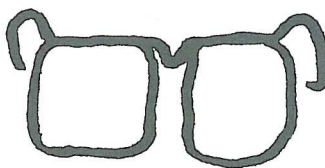
DUKKEHALSEN bør helst være synlig!

Lag en kartong-hylse som passer til pekefingeren og som stikker minst 5 cm inn i dukke-hodet. Men pass på at den ikke er lenger enn at den maksimum dekker fingerens to ytterste ledd. Dette kan du regulere ved å stoppe den innerste delen til med vatt.

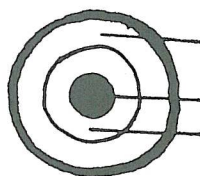
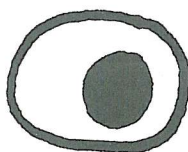
Omkring den nederste del av halsen kan du lime på en tynn snor som vikles rundt i flere lag. Det gir deg en fin kant å henge eller sy fast dukke-drakten på. Noen kostymer har strikk i halse-linningen slik at de kan henges på forskjellige dukkehoder.

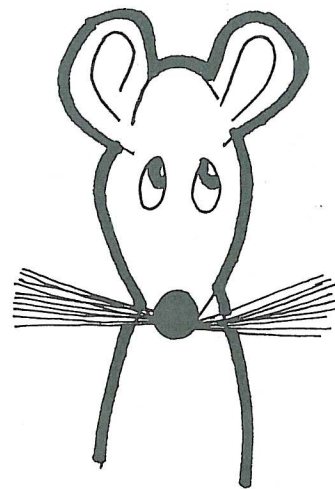
Stangdukke med to bevegelige armer

ØYNE I FILT med hvit bunnfarge og blå pupill.

Hvitt
Blått
Gjennomsiktig knapp!

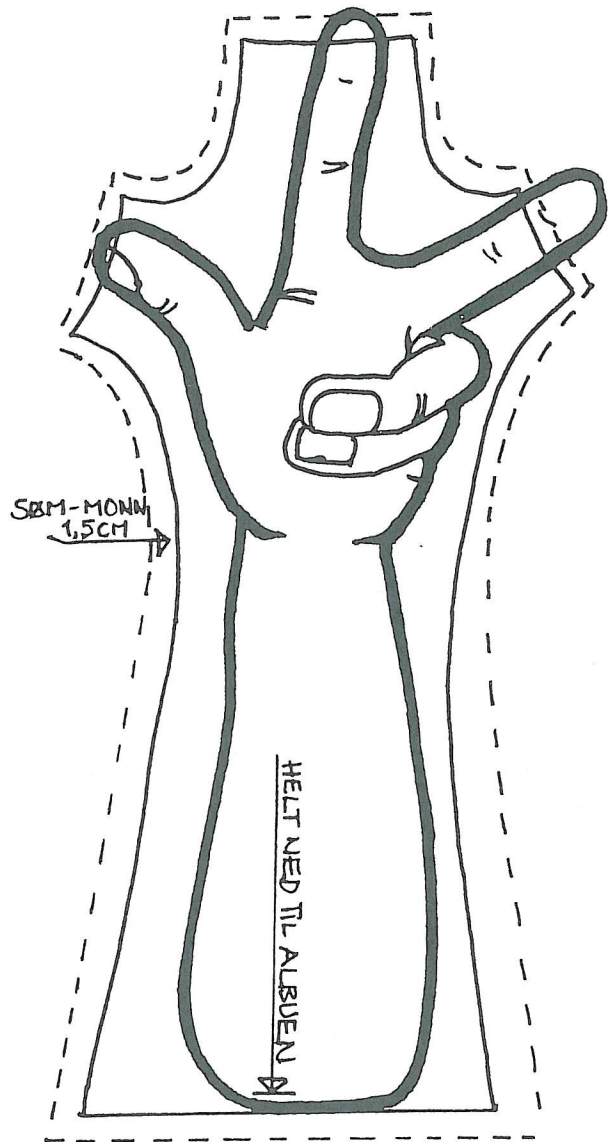

BRILLER kan lages av lodde-tråd eller tynn ståltråd (ledninger)

DRAKTEN

til dukken er nok den vanskeligste delen fordi den skal passe nøyaktig til hånden som en hanske. Velg et fast og stødig stoff slik at formen holder seg etter noen gangers bruk. Som det fremgår av figuren, er det vanskelig å få like stor skulderhøyde over tommelen som over langfingeren. Forsøk å jevne ut dette ved å sy en slags pute under den minste skulderen.

- 1) Legg hånden på et stykke papir slik figuren viser eller slik du velger å holde fingrene når du skal spille med dukken. Pass på å ha stor avstand mellom pekefingeren og de andre fingrene.
- 2) Tegn et omriss utenfor fingrene og armen. Høyden på en drakt til en voksen hånd er ca. 40 cm. Deretter legger du på 1,5 cm rundt hele formen til sømmonn (Den stiplede linjen)
- 3) Klipp to like stoff-stykker som dekker helt ut til den stiplede linjen. Og sy dem sammen langs sidene. Det skal naturligvis være åpning øverst og nederst.
- 4) Vreng drakten og brett inn 1,5 cm i halsåpningen. Sy inn et strikk i halselinningen eller sy den direkte fast til dukkehodet.
- 5) Tilpass draktens høyde slik at den rekker akkurat ned til albuen. Og så kan du fritt sy på seler, forkle, blonder, knapper mm. etter smak. Skal du markere at det er en gutt eller herremann med bukseben og føtter, må disse legges på utsiden av drakten.

Hendene

kan godt være litt overdimensjonert i forhold til kroppen. Og legg merke til at dukke-armer alltid er tykke og korte!

Hendene skal ha en god fasthet og bevegelse helt ut i "fingrene" slik at dukken både kan vinke, klappe og gripe tak i ting.

VOTTEN

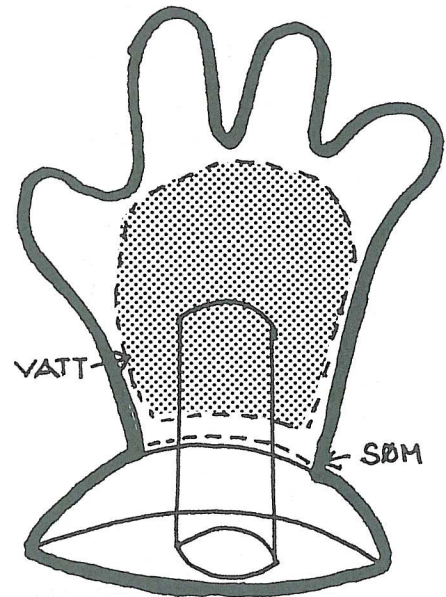
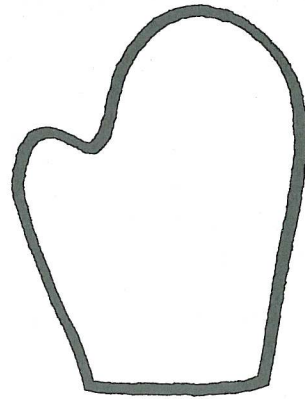
er den enkleste formen som vi lager av litt tykk hudfarget filt. For å oppnå den rette stivhet, fyller vi den med vatt.

EN DUKKEHAND MED FINGRE har aldri mer enn 4 fingre

DUKKE-HANDEN

Når du har fylt den med vatt, kan du stikke inn en kartonghylse som er passe stor for peke-fingeren. Den øker lengden på hendene samtidig som den tar vare på gripe-evnen og den nødvendige førligheten. Sy gjerne også på en mansjett av tett filt slik figuren viser.

EN FAST HANSKE (Dukkens underskjorte) som er tett tilpasset hånden kan man lage av tynn filt eller boblestoff! Den skal ikke sees av tilskuerne, men fungere som en underskjorte som gir deg bedre kontroll over dukkens bevegelser.

LEVENDE DUKKER...

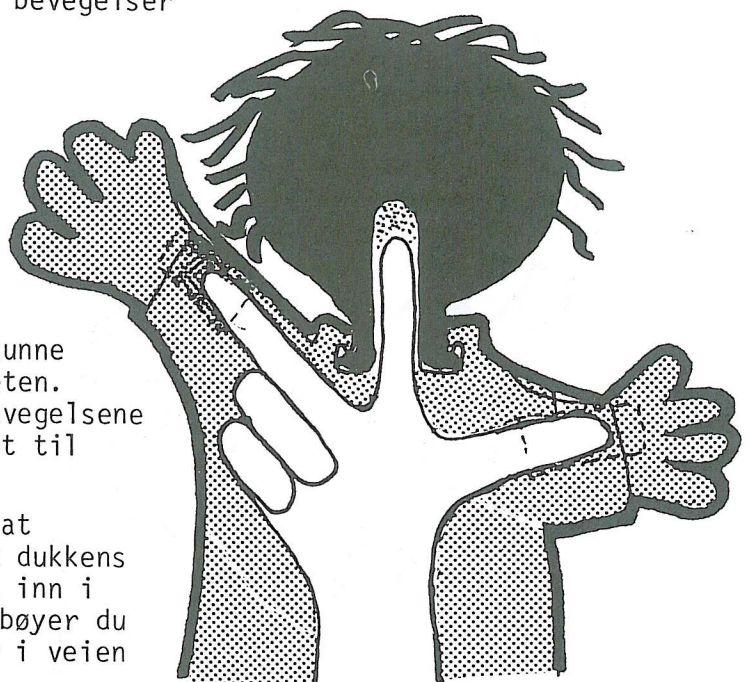
Man finner snart ut at det ikke er nok å vifte med en dukke på hånden når man skal spille med den.

Et levende spill krever meningsfulle bevegelser som understreker tale-stemmen.

GRUNN-TRENING må til dersom du skal kunne utvikle den nødvendige fingerferdigheten. Øv deg først på de mest elementære bevegelsene hvor du bare har en isopor-kule festet til pekefingeren.

FINGERPLASSERINGEN er vanligvis slik at tommelen og langfingeren fungerer som dukkens hender. Pekefingeren stikker du altså inn i hodet. Ringfingeren og lillefingeren bøyer du inn mot håndflaten slik at de ikke er i veien eller forskyver drakten

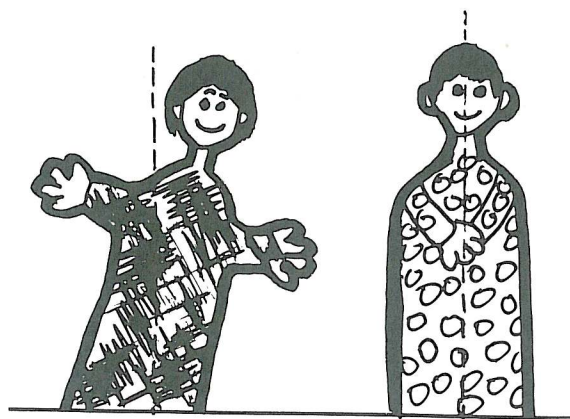
Grunnregler

- 1) DUKKEN MÅ ALLTID STÅ LODDRETT!
- 2) DUKKEN SNAKKER IKKE MED MUNNEN, MEN VED HJELP AV BEVEGELSER I DEN ENE HÅNDEN.
- 3) DE DUKKENE SOM IKKE SNAKKER, SKAL VÆRE MEST MULIG I RO.

MERK DEG AT

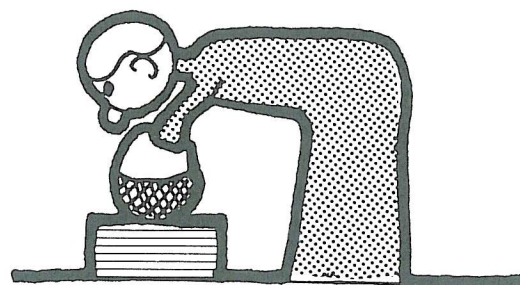
- a) ALLE BEVEGELSER bør ha en klar mening.
- b) ORD og BEVEGELSER må gå i ett.
- c) BØYNING foregår alltid i handleddet. Underarmen skal alltid stå loddrett!
- d) EN SKRÅ UNDERARM forekommer bare når dukken faller eller legger seg.
- e) DUKKENS ARMER holdes korslagt foran maven når de ikke skal gjøre en bestemt bevegelse.

MENINGSLØSE BEVEGELSER VIRKER FORVIRRENDE:
f.eks. armer som spriker ut til siden uten grunn.

SKJEV!

RETT GRUNNSTILLING!

BARE HANDEDET BØYES !

Dukken snakker

ved å gjøre noen forsiktige bevegelser med den ene armen! Etterhvert kan man også videreutvikle bevegelsene slik at vekselvis hodet eller begge armene er med på å understreke stemmen. De andre dukkene holder seg i ro.

TALE-STEMMEN

bør ha dukkens karakter, men det er ikke nødvendig å overdrive. Legg om stemmen med varsomhet i lysere eller grovere retning.

SVÆRT VANLIGE BEGYNNERFEIL

er for store og til dels utilsiktede bevegelser. Og resultatet blir at dukken opphører med å snakke. Uøvede spillere vil dessuten oftest være mer opptatt av manuskriptet enn av å konsentrere seg OM DUKKEN. Man glemmer til og med å bevege dukken og det hele blir uten liv.

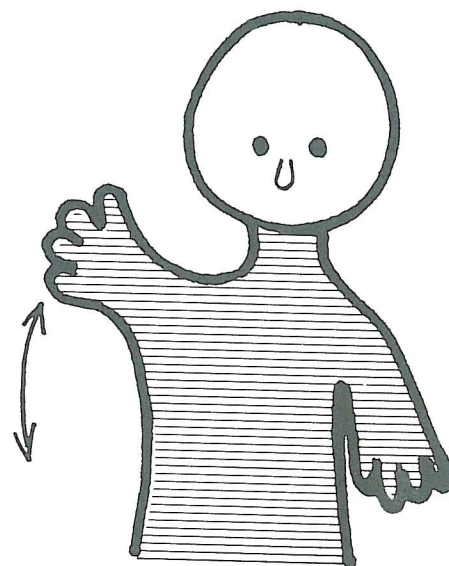
ØV DEG GODT PÅ SELVE SNAKKINGEN SAMMEN MED DUKKEN!

Del ordene opp i stavelser og gjør en forsiktig bevegelse til hver stavelse. Pass på at det blir en bevegelses-pause mellom hvert ord eller setning.

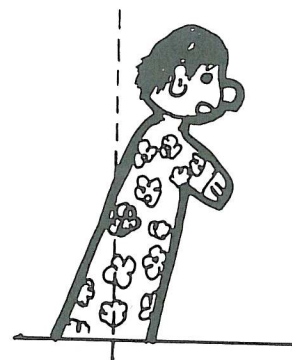
SKJEVE DUKKER

er svært skjæmmende fra salen og gjør dukkene mindre "virkelige" for barna. Mennesker som ville stå eller gå på denne måten, ville jo ellers falt over ende. Det er svært vanskelig å holde dukken loddrett dersom scenen er over ens eget hode. Det aller beste er om man kan hvile albuen mot en hylle som ligger litt lavere enn scene-kanten.

VAR ALBUE danner dukkens fot og støtte.

Dukken snakker ikke med munnen, men med HÅNDEN!

"Fallende" dukke eller ...?

Øvelser

● Hvil albuen mot en bordplate.

- A) Få dukken til å gå. Hele armen er i bevegelse slik at dukken får en forsiktig vaggende bevegelse fra side til side. Pass på at albuen også flytter seg steg for steg samtidig som dukkene også får en forsiktig opp og ned bevegelse. Ekstra fint blir det også om håndvristsen vris vekselvis mot høyre og venstre.
NB! NESEN MÅ ALLTID PEKE I GÅ-RETNINGEN!
PASS GODT PÅ at dukken hele tiden går rett oppreist slik at det ikke blir noen skjevhet sett fra sidene.

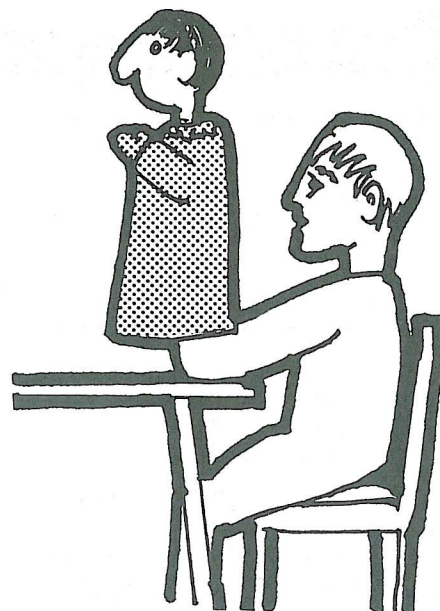
- B) DUKKEN STAR STILLE. Når dukken ikke skal snakke, lar du hendene møtes frempå magen. Dukken vender seg mot "salen" og bukker.
NB! Kun håndleddet er i bevegelse. Resten av armen holdes helt i ro, ellers får man lett inntrykk av at dukken faller.
Drei hodet til sidene uten at hendene rører seg.

Beveg armene hver for seg uten at resten av kroppen beveger seg.

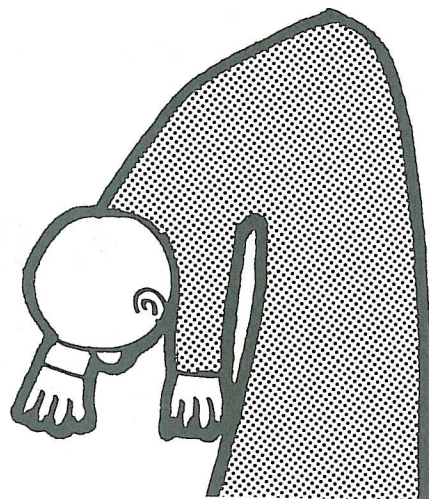
Bevege hodet og armer i sirkelbevegelser.

Dukken snur seg (Bare dreininger omkring en loddrett akse er tillatt!)

- C) GJØR DAGLIG ØVELSER der du trener opp mykheten i håndledd og fingrer. Dukkespill er først og fremst basert på fingerferdighet.

Nesen peker i gå-retningen!

- Høyst ærede forsamling!

● ØV DEG PÅ

- å gripe en gjenstand og plassere den på et annet sted.
- å åpne en dør eller en eske.
- å la to dukker sloss.
- å la dukken feie eller re opp senga.
- å hoppe et skritt tilbake i forskrekkelse.
- å vise en dukke som gråter (rister og har begge hendene foran ansiktet)
- å vise et gammelt menneskes sene og tunge gange.
- å vise lette og glade tripp.

eller når dukken gråter....

● LYDEFFEKTER

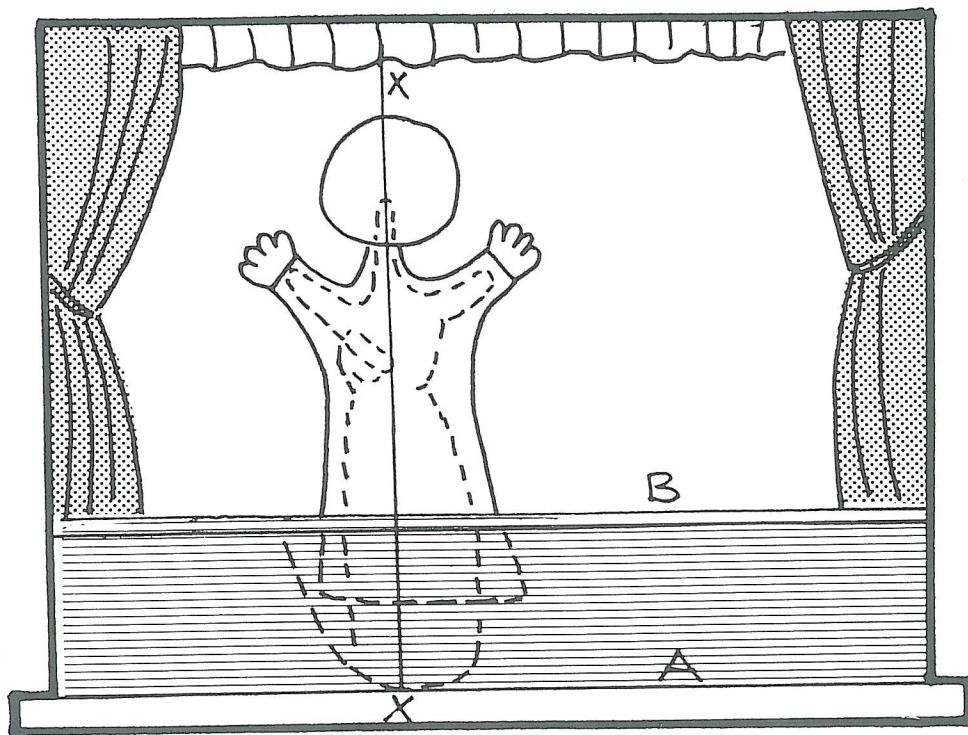
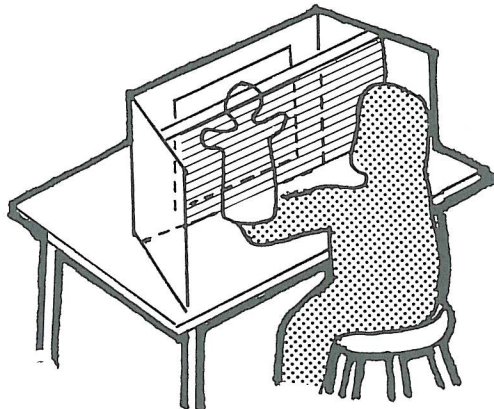
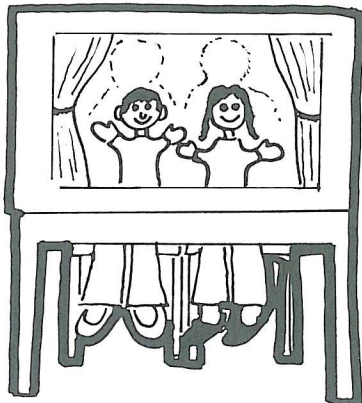
Først og fremst bør man trene på å få til en klar og passe sterk talestemme!

Ekstra fint blir det naturligvis om man kan sette til musikk via plate-spiller eller kasett.

Enkelte bevegelser i stykket ville virke langt mer realistisk om man laget ekstra lyd-effekter til. F.eks. banke-lyder (ved hjelp av hammer eller bordbiter som slås mot hverandre), riste-lyder (erter i en boks), vann-lyder (vann som tømmes i et glass), bjelle-lyd mm.

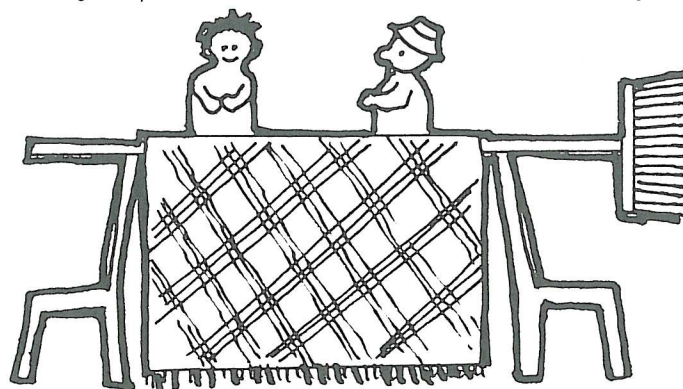
SCENE OG KULISSER

Den enkleste og beste scenen for litt mindre samlinger er nok bordscenen. Den er fort å sette på plass og lett å bruke. Spillerne sitter på hver sin stol skjult bak et scene-teppe som bør være delvis gjennomsiktig slik at man kan følge ansiktene i salen (Gass-duk gir god sikt samtidig som man selv ikke blir sett fra salen)

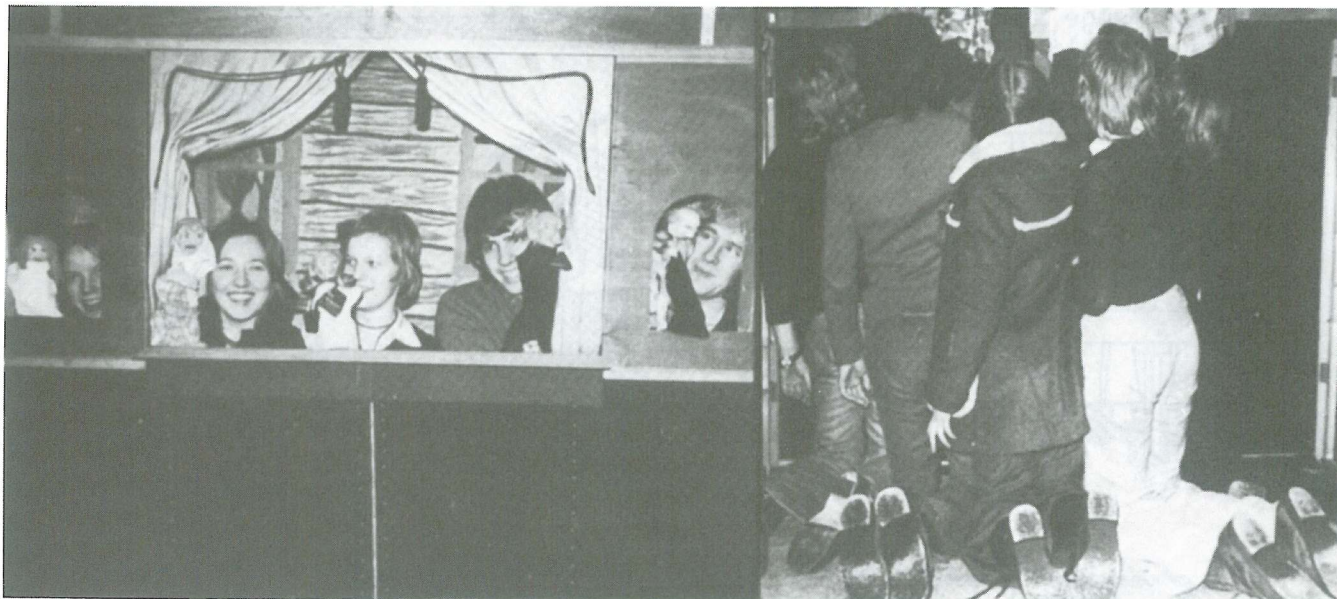
Albuen hviler mot bordplaten A. Scenekanten ligger ca. 12-15 cm høyere, slik at det ikke blir for vanskelig for dukken å bøye seg ned til den for å ta opp ting.

Alle bevegelser skjer parallelt med den loddrette linjen X eller omkring denne.

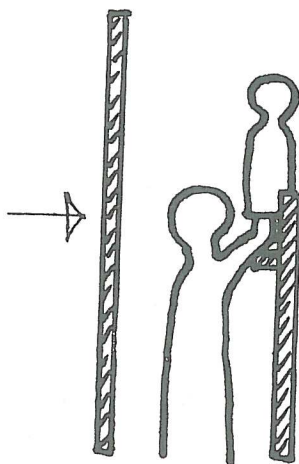
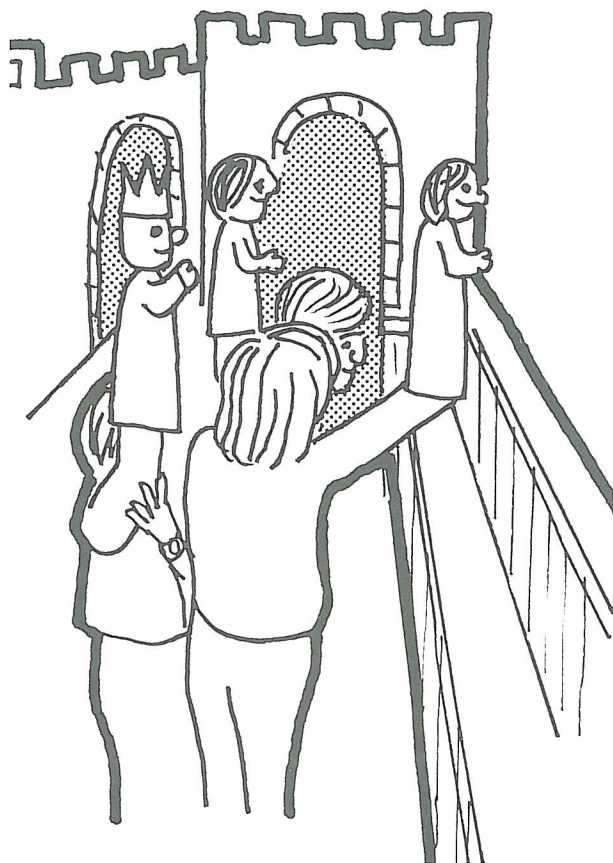

STÅENDE SCENE-RAMMER

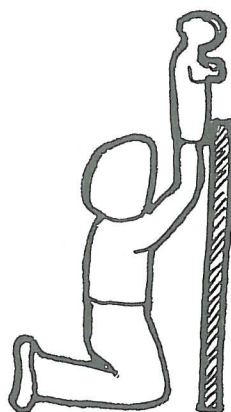
brukes i litt større forsamlinger der aktørene spiller med dukkene over hodet. Vanligvis ligger aktørene på kne. Det er en anstrengende spillemåte og krever en del øvelse.

Noen elever fra Hedmarktoppen Folkehøyskole under en av prøvene på stykket "Skomakeren"

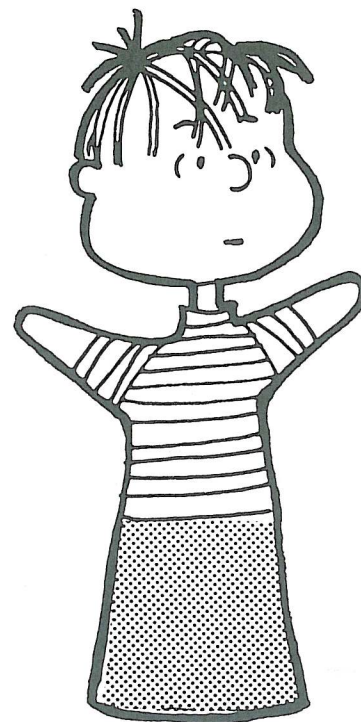
Scene med bakgrunns-
kulisser som egner
seg for fremføring i
en meget stor sal.
Legg merke til albue-
hyllen!

Enkel scene uten
kulisser. Kun en opp-
reist sponplate e.l.
Høyden på platen
må innrettes etter
om man vil stå å
spiller, eller om
man heller vil ligge
på kne slik som på
figuren.

TEKST-IDEER

LANGT VIKTIGERE enn ferdig-skrevne stykker, er det å kunne lage noe selv over egne tekst-ideer. Stoffet kommer av seg selv når du legger merke til hva barna er opptatt av. Ofte oppstår det situasjoner i søndags-skolen som det kan være nyttig å gjenskape med et lite dukke-spill.

BIBEL-TEKSTER SOM EGNER SEG FOR DRAMATISERING:

BILEAMS ESEL (4. Mosebok kapittel 22)
JONAS OG FISKEN (Jonas bok kapittel 2)
DEN BARMHJERTIGE SAMARITAN (Luk. 10:30-37)
TALENTENE (Matt. 25:14-30)
KONGESØNNENS BRYLLUP (Matt. 22:1-10)
DEN FORTAPTE SØNN (Luk. 15:11-32)
ENKEN I SAREPTA (1. Kong. 17:8-24)

● MISJON :

En gammel, trett kone med mange sorger og bekymringer kommer gående. Hun bor i et land hvor hun aldri har fått høre om Jesus. Hun har gjort rett og skjell for seg i livet, men nå synes hun at alt har vært for-gjeves. Hun har ofret til gudene, men har ikke funnet fred og lykke. Samtal med barna: Hva kan vi gjøre for henne? Hvem kan være en misjonær? En misjonær kommer bort til den gamle damen og sier: Venn, jeg har reist fra mitt eget land for å fortelle om Herren Jesus. Samtal med barna om hva misjonæren kan gjøre for henne. Hva skal han si? La historien utvikle seg slik som barna foreslår. Improviser!

● JESU INNTOG I JERUSALEM: (Palmesøndags-teksten)

Lag to dukker som ser ut som palmetrær. Lag et enkelt ansikt i stammen på hver av dem. Stykket kan du bygge opp som en samtale mellom disse to palme-trærne. Noen dukker kan gjerne bevege seg i bakgrunnen med grener i sine hender, men replikkene er helt og holdent lagt til de to trærne. Det kan f.eks. begynne slik:

- Du verden så mange mennesker det er her i dag ?
- Ja, du vet at påskehøytiden i Jerusalem nærmer seg.
- Men se der borte! De roper et eller annet og så ser det ut som om en kommer ridende midt i flokken av mennesker. Hvem kan det være?
- Au, gå vekk med deg! De plukker grener av meg, kjære bror! Det skulle vel aldri være Jesus fra Nasaret som kommer til Jerusalem igjen? etc.

● OM ERTING:

To dukker samtaler med hverandre om erting. - Dem erter meg på skolen fordi jeg bruker briller. De kaller meg "brillemaker'n"
- Vet du hva dem erter meg for da? Jo, de kaller meg bedehus-kjerringa! Dukkene samtaler så videre om hvordan de reagerer på ertinga: Bli sint, tar igjen eller lar være å bry seg om det. Forresten, er det noen her som har vært så heldig å bli erta fordi han tror på Jesus? Samtal med barna om hva de blir erta for. Dette opplegget passer fint som innledning til stykket om "Daniel i løvehulen" som våget å stå for det han trodde på.

ELLER MAN KAN TA OPP EN ERTE-SITUASJON FRA SKOLEGARDEN med følgende utgangspunkt:

- Æ, Line , du er så kristelig at det renner av deg!

- Førskolebarn "lider ikke for Jesu skyld" fordi om de ertes litt. Vanligvis er ikke erting noe problem fordi de ikke lar seg skremme så lett av dette, men kanskje følgende situasjon likevel kan være aktuell:
- Æ bæ! Går du på søndagsskolen du da!
 - Ja da. Vil du være med kanskje?
 - Nei, aldri i livet. Noe så kjedelig. Søndagsskole er trøtte greier!
 - Har du vært der da? Se, hva jeg har fått i posen min.
 - Får dere sånt på søndagsskolen da? osv.....

● A VÆRE SJENERT.

- Jeg har med en liten venn i dag, men han er så fryktelig sjenert.
- Kom da Mons, det er ikke farlig! Nei, han tør visst ikke.
 - Kan ikke dere hjelpe meg med å rope på ham!
- (Barna roper og et forsiktig dukke-hode titter så vidt frem, men blir borte igjen)
- Nei, vi må visst forsøke å rope igjen. Kom da Mons.
- (Mons hopper fram og gjemmer seg sjenert inntil brystet til den som fører dukken. Han har ryggen til forsamlingen og blir klappet og trøstet. Han titter forsiktig ut mot barna. Hvisker noe i øret til fortelleren...)
- Du verden så mange koselige mennesker det var her da!
Vil dere se hva jeg kan? Jeg kan ta opp fingrene til onkel/tante når neven er knyttet, jeg. (Avslutter med et lite baske-tak)

● ANGER OG TILGIVELSE.

Det er viktig å vekke barnas medfølelse for andre og selv-erkjennelse for det de har gjort galt. Men det må advares mot å gi emnet et for sterkt moraliserende preg eller at emnet i det hele blir tatt opp for ofte i forhold til alle de andre emnene.

Dersom du presenterer en ny dukke på søndagsskolen, kan det passe fint å la den stikke opp bak flanellograf-tavlen. Du samtaler med dukken og med barna og plutselig ... bøyer dukken seg ned mot tavlen og river av flanellduken. Barna ler, men du blir forbauset og litt morsk: Neimen, nå var du lumpen! Samtal med barna om vi skal gi den "Ris" eller "Tilgivelse"! Dukken er oppriktig lei seg og lener seg inni til fortelleren.

Eller guttene som treffes på gaten:

- Hei, har du sett noe til han Fleske-Nils i det siste ? Han er vel hjemme og spiser kjøtt og pølser som vanlig!
 - Nei, han har kommet på Rikshospitalet han.
 - Nei, er'n blitt sjuk da ? Er det noe alvorlig?
- (Videreutvikl samtalen der ettertenksomheten og medfølelsen øker. Kanskje de finner på å sende noe som en hilsen til den syke?)

● AKTUELLE TANKER OMKRING EN FAMILIESAMLING:

Man kan få frem mange fine poeng gjennom en samtale med en dukke f.eks. i en familiegudstjeneste eller om man har barnas kvarter i et vanlig ettermiddagsmøte. Man kan samtale med dukken som man holder i sine armer eller som skjuler seg bak talerstolen e.l.

Man kan f.eks. starte opp på følgende måte....

- Du verden så mange mennesker det var her da?
- Ja, nå er vi samlet til møte. Velkommen du også forresten!
- Tusen takk, men du, hva gjør alle disse menneskene her da?
De bare sitter der helt stille og sier ingen ting jo?
- Hørte du ikke at vi sang nettopp da?

osv....

● SJALUSI og MISUNNELSE.

Se også stykket om bygge-klossene!

Barn har vanskelig for å akseptere at andre har mer enn en selv.

Eller at andre er flinkere enn en selv.

Når Kari har fått en ny sykkel, så burde vi glede oss sammen med henne. Men i stedet blir jeg lei meg og sint på henne. Hvorfor? Fordi jeg er misunnelig. - Jeg vil ikke leke med Kari for hun er dum!

La barna fortelle hva de har opplevd i liknende situasjoner.

Vi kan be til Jesus når disse vonde følelsene kommer. Så kan vi i stedet glede oss sammen med den som er glad.

(Jfr. Den hjemmевærende sønn i liknelsen om den bortkomne sønn)

Ellen er veldig flink til å synge og hun får ofte synge solo på søndagsskolen. Grete blir trøtt og lei av dette. Hun får ikke synge så ofte som Ellen enda hun har lyst. Hun blir misunnelig og sint på Ellen. Lag en samtale mellom disse to og hva det kan føre til.

● TJENESTE UTEN Å FÅ LØNN.

Evangeliet er uforskyldt gave der man får uten å kunne gi noe igjen. Og når en selv har fått og kan så mye, så kan man gi til andre eller hjelpe andre uten å vente noe betaling eller slikt for det.

Evangeliet lærer oss gi uten å vente noe igjen fordi vi gjerne vil hjelpe andre.

Mor ber gutten sin om å gå et ærende.

- Hva får jeg da?

- Nei, du får ingen ting, men kunne du ikke hjelpe meg likevel?

- Nei, da gidder jeg ikke.

SAMTAL om å få lønn i Himmelen. Og hva vi har gjort imot en av de minste det "har dere gjort imot meg!" "Det er saligere å gi enn å få"

Jesus snakket også mye om tjeneste fremfor fortjeneste.

Hva vil det si at det er velsignelse ved det å gi? Man blir glad selv.

Aktuelle Bibeltekster: Jesus metter 5000. Liknelsen om talentene.

● OM ONDSKAP OG HAT.

Ja, det gjelder alle andre, men ikke meg, tenker barna ofte. Men virkeligheten viser oss at det onde så lett slår rot og ødelegger når man egentlig kunne ha det veldig fint sammen.

Ta frem typiske krangle-situasjoner fra barnas egen erfaring. Noe som skjer i hjemmet, blant leke-kameratene eller på skolen.

Typiske setninger kan f.eks. være:

- Du får ikke låne min bil/dukke! - Pass deg eller så slår jeg!

- Jeg vil ikke leke med deg! -Jeg bryr meg ikke noe om deg! osv.

SAMTALE: Vi mennesker ødelegger mye av det fine Gud har skapt. Vi tenker bare på oss selv og glemmer de andre. I Guds verden skulle vi jo være glad i hverandre og hjelpe hverandre, men ondskapen har ødelagt så mye.

Hva har det med Jesus å gjøre? Jo, Jesus vil fri oss fra det onde.

Når vi kjenner at det onde tar tak i hjertet vårt bør vi skynde oss å snakke med Jesus om det: Jesus hjelp meg slik at jeg får lyst til å gjøre det som du vil.

● Å VÆRE UTFENFOR.

Mina fyller 9 år til fredag og inviterer Truls til selskapet. Men på skoleveien møter de også Else. Hun blir nyssgjerrig og spør hva som skal skje på fredag. - Nei, du får ikke komme Else. Forresten så leker jeg ikke så ofte med deg.

Samtale: Hvordan tror dere Else føler seg etterpå?

En annen variant: - Vi vil ikke leke med deg! Du er dum. Noen sier at du stjeler....

Eller en som er ny i flokken:- Vi har med oss ei ny jente på søndagsskolen i dag. Hun heter Konstanse og er fra Lofoten. (Barna ler og kniser) - Hysj! Konstanse nærmer seg to av de andre: - Kan ikke æ få leke med dukker? - Hør på den praten da dere. Dukker? Vi leker ikke med dukker! - Så ekle dere er!

Konstanse kommer i neste scene gråtende hjem til sin mor.

Samtal om problemet og kom inn på Jesus som bryr seg om alle og som alltid er hos oss. Syng sangen "Jeg går ikke ensom her!"

Eller aktuell diskriminering:

- Hei, du kan tro det er ei rar jente borte på campingplassen. Hun har svart hår med masse krøller. Så har hun svære tykke lepper og så kan hun ikke snakke ornt'li norsk en gang
- Ja, hun er vel fra et annet land da. Kanskje hun er født i Afrika?
- Bli med bort og se da. Hun er så rar altså!
- Tror du at du ville likt om noen kom for å glane på deg?
- Kanskje vi heller skulle prøve å bli kjent med henne da?
- Jamen vi kan jo ikke snakke med henne, men du? Skal vi gi henne noe?
- Ja, se jeg har et fint speil hun kan få.
- Du, vi er ikke like vi heller. Se her i speilet! Men vi kan da være like gode venner for det!

Aktuelle Bibeltekster her er "Sakkeus" og "Den samaritanske kvinne"

Ulike handi-cap kan også være nyttig å ta opp og vise hvordan man kan være gode venner også med de blinde, lamme og døve.

SØNDAGSSKOLE-UTFLUKTEN.

Stykket egner seg godt til annonsering av en forestående begivenhet som det gjelder å rette oppmerksomheten mot. Bruk gjerne to pose-dukker der den ene (GUTTEBASS) kan åpne og lukke øynene og den andre (TROFAST , en hundefigur) kan åpne munnen.

GUTTEBASS : (gråter) Uhhuuu! ~~Ææææææ~~! Uhuuu!

TROFAST: (roper) Nei, å nei som du gråter da guttebass! Hvorfor er du lei deg?

GUTTEBASS: -Å, Trofast. Jeg er så lei meg at jeg ikke orker å se på deg en gang. Du skjønner det har hendt noe fryktelig.

TROFAST: -Har noen slått deg Guttebass? Eller har noe gått i stykker?

GUTTEBASS: -Nei, det er noe fryktelig. Du skjønner, jeg ble ikke med på søndagsskoleturen! Uhhuuu!

TROFAST: -Ja, men jeg trodde du ville være med jeg!

GUTTEBASS: -Nei, du skjønner, jeg glemte det! Og nå er jeg så sint og lei meg at jeg kan gråte en hel natt.

TROFAST: -Vent litt, guttebass. Ikke gråt så skal jeg fortelle deg noe fint! Du skjønner du har ingen grunn til å gråte.

GUTTEBASS: -Det kan du si det. Jeg glemte jo hele søndagsskoleturen som jeg hadde gledet meg til så lenge. ~~Ææææææ~~ !

TROFAST: -Jamen jeg har gode nyheter til deg som vil gjøre deg glad!

GUTTEBASS: -Du bare erter meg, du. Hvordan kan jeg bli glad når jeg glemte søndagsskoleturen!

TROFAST: -Jeg tror du er litt trøtt jeg guttebass. Søndagsskoleturen har ikke vært i det hele tatt den. Det er til søndag det blir søndagsskoletur! Nå må du våkne opp guttebass!

GUTTEBASS: -Så du mener jeg sover og har drømt da, lissom? Så jeg har ikke glemt søndagsskoleturen likevel da?

TROFAST: - Nei da! Den blir til søndag den. Så gutter og jenter, glem den endelig ikke! Det skal bli kjempegøy!

Hønemor og kyllingen

Av Ragnhild Harlem.

Stykket er bygget over Jesu ord i Lukas 13:34 " Jerusalem, Jerusalem ... hvor ofte jeg ville samle dine barn som en høne samler sine kyllinger under sine vinger. Men dere ville ikke. " Les også Salme 91:4.

Medvirkende: Hønemor, en kylling og en hauk.

Stykket kan med fordel spilles av en person. Som scene kan man benytte en flanellograf-tavle eller en veltet bordplate. Bruk også sidekantene når du spiller dette stykket. Ikke bind deg til replikkene slik de står her.

KYLLINGEN: (dukker frem langs en av sidelinjene. Bare hodet stikker frem. Traller og småprater litt med seg selv)

HØNEMOR: (dukker fram fra over-kanten. Klukker litt og kaller på kyllingen) - Hvor er du hen kyllingen min? Du må ikke gå så langt av sted!

KYLLINGEN: (gjemmer seg og blir borte. Dukker opp igjen nederst langs den andre sidelinjen)

HØNEMOR: (oppdager kyllingen og skynder seg etter, men vips, så er kyllingen borte igjen. Hønemor kaller og kakler. Så får den øye på hauken og legger seg flat i det ene hjørnet. NB! Ta ut handa!)

KYLLINGEN: -Pip, pip, nå greier du nok ikke å finne meg. (Titter seg omkring) - Men hvor ble det av mor da?

HAUKEN: (dukker plutselig opp og begynner å kretse omkring kyllingen)

KYLLINGEN: (legger seg flat og skriker) - Hjelp! Hauken tar meg! Mor, hvor er du? Hjelp! (Skynder seg bort til hønemor og gjemmer seg under den)

HAUKEN: (sirkler seg oppover og blir borte)

KYLLINGEN: (titter forskrekket frem fra høna etter en stund) Huffameg, nå kunne hauken ha spist meg opp!

HØNA: Ja, nå forstår du nok at du alltid må komme når jeg roper på deg. Det er til ditt eget beste. Enten har jeg funnet noe godt du kan spise - eller så har jeg sett noe farlig slik at jeg kan gjemme deg under vingene mine.

SAMTAL : med barna etterpå om hva Jesus mente med at han ville passe på menneskene i Jerusalem - ja alle mennesker , slik som høna ville passe på kyllingene sine - men de ville ikke !

Han som ikke ville tilgi

Ragnhild Harlem

Stykket er bygget over Jesu liknelse om den ubarmhjertige medtjeneren i Matt. 18:21-35.

PERSONER: KONGEN, SEBBEDEUS, JAKOB og EN FORTELLER (bruker teksten i Barnas Bibel av Anne de Vries side 186/187)

(Tjeneren Sebbedeus bærer inn en pakke til kongen)

KONGEN: (grov stemme) Sett den der! Men du Sebbedeus, er det ikke snart på tide at du betaler meg det du skylder?

SEBBEDEUS: -Jeg har dessverre ikke så mye penger nå! Kan du ikke vente litt?

KONGEN: -Nei, nå har jeg ventet lenge nok. Nå er fristen over.

SEBBEDEUS: (med skjelvende stemme) -Nei, kjære snille deg, jeg har ikke så mange penger. - Kjære konge, ha barmhjertighet med meg!

KONGEN: -Ja, Sebbedeus, du er en fattig mann. Jeg vet at du aldri kan betale det tilbake Sebbedeus. Hør nå på meg. Jeg skal ettergi deg hele gjelden. Så setter vi en strek over det hele og du behøver ikke å betale noe.

SEBBEDEUS: -Å, mange takk, snille konge! Jeg kan da forsøke å betale noe tilbake. Ja, ja, når du vil det slik så! Takk skal du ha!

SCENE II (Ute på gaten)

SEBBEDEUS: - Trala-la-la (Nynner glad og muntert)
Nei, goddag Jakob. Det var sannelig godt jeg traff deg.

JAKOB: - (Med tynn stemme) Godag. Godag!

SEBBEDEUS: - Jeg tror du har glemt noe Jakob! Husker du ikke at du skylder meg 50 kroner?

JAKOB: - Å, nei, å nei! (Gråter) Jeg har ikke 50 kroner jeg.
Hvis du kan vente noen dager, så skal du få dem.

SEBBEDEUS: - Nei, nå har jeg ventet lenge nok! La meg få igjen de pengene med en gang ellers så er det best du blir med meg i fengsel!

JAKOB: - Men, kjære snille deg. Jeg har jo ikke noen penger jo. Du kan da ikke gjøre det med meg.

SEBBEDEUS: - Jo, så sannelig kan jeg det. Du skal i fengsel når du ikke kan betale din gjeld (Tar tak i ham og trekker ham etter skuldrene) Ja, kom bare bli med meg. Betal det du skylder, du. Så, kom nå!

SCENE III

FORTELLEREN leser fra Barnas Bibel side 187 fra avsnittet " Han slepte han med seg gjennom gatene og " til og med setningen " Han kalte til seg den første tjeneren igjen!"

KONGEN: - Å, du store og jeg som nettopp har ettergitt deg 5000 kroner og så kan ikke du ettergi 50 kroner. Er dette sant?

SEBBEDEUS: - Je - Je (Stammer frem et eller annet)

KONGEN: (tar Sebbedeus i nakken) Jeg hører at du har kastet ham i fengsel fordi han ikke kunne betale deg 50 kroner.

SEBBEDEUS: - Au, au! Slipp meg. La meg være!

KONGEN: - Nei, nå er det slutt! FORTELLEREN leser siste del.

Alene hjemme

Av Ragnhild Harlem

Stykket er laget i forbindelse med teksten på Kristi Himmelfartsdag. Nøkkelord: "Det er til gagn for dere at jeg går bort!" Her har vi for oss en svært vanskelig, men uhyre aktuell tekst. Målet med teksten er å la barna få oppleve at Jesus kan være hos oss alle på en gang. Han er ikke lenger avhengig av sitt legeme og vi slipper å reise ned til Israel for å hente Jesus. Nå kan vi få tak på ham med en gang vi vil snakke med ham.

(Mons går glad og fornøyd og plystrer på gaten. Da møter han Petter)

MONS: Hei, Petter!

PETTER: Hei, Mons!

MONS: Du Petter, du vil ikke komme å besøke meg i kveld? Jeg er så veldig lei av å være alene hjemme.

PETTER: Jo, det kan jeg vel! Det er helt i orden det.

MONS: Du skjønner det at mora mi skal bort i kveld og så sa hun at hun skulle gjøre i stand og at jeg godt kunne be med meg en kamerat.

PETTER: Ja, jeg liker veldig godt å gå på besøk jeg! Selskap er noe av det koseligste jeg vet, men du - var det brus du hadde?

MONS: Å ja da! En hel flaske til hver, sa mor.

PETTER: Fint det du. Men du - du må ikke smake noe før jeg kommer da? Men når skulle jeg komme da?

MONS: Du kan komme klokka 6 i kveld.

PETTER: Ja, vel. Klokka 6 i kveld. Det er greit det. Morn så lenge !

SCENE 2 : Mia kommer frem på scenen alene.

MIA: Uff, så stille det var her da. Jeg trodde nesten jeg var alene jeg og så er det jo mange fjes her jo. Når jeg er sammen med noen så pleier vi å prate hele tiden vi. Skulle ønske det kom noen som jeg kunne prate med. (Petter dukker opp)

PETTER: Hei, Mia!

MIA: Næmen, er det deg da Petter?

PETTER: Javisst er det meg! Jeg er alle steder jeg vet du. Der det er no' morro og no' godt å få - der er Petter !

MIA: Jaha, det er jo ganske greit det. Jeg er så lei av å være aleine jeg Petter. Er ikke du?

PETTER: Å nei, jeg er aldri aleine jeg. Da bare går jeg på besøk til noen.

MIA: Ja, det var ikke så dumt. Men du, jeg får ikke lov til å gå ut om kvelden jeg og så er jeg nødt til å være alene. Ja, forresten - lillesøstra mi er hjemme. Jeg skulle passe henne mens mora mi er i syklubb. Og når lillesøster sover så har jeg ikke noe å gjøre. Men mor sa at jeg godt kunne be noen hjem til meg.

PETTER: Å, nei sa'a det? Skulle dere ha noe godt da altså?

MIA: Ja, mor har bakt en stor sjokoladecake.

PETTER: Du, var det sånn med mandler på?

MIA: Ja, akkurat sånn med mandler på. Sånn som jeg hadde i bursda'n min.

PETTER: Det er god kake det!

MIA: Men så lurer jeg så fryktelig på hvem jeg skal be da vet du.

PETTER: Jeg er veldig glad i sjokoladecake jeg. Kan godt tenke meg å komme jeg. Når skal jeg komme da?

MIA: Det er i kveld klokka seks. Er det ålereit ?

PETTER: Ja, det er ålereit det. Så er det en avtale da?

MIA: Ja, det var fint. Ha det da! (Petter blir tilbake alene. Han titter ut på barna i salen)

PETTER: Dere ser så rart på meg alle sammen. Er det noe som er gæ'li? Ja, du sier noe? I kveld klokka seks begge steder. Men hva skal jeg gjøre nå da? Både Mons og Mia kommer til vente på meg. Nei, nå har jeg stelt meg ille. Kanskje vi kan være i sammen alle sammen hjemme hos Mia. Ja, for dette må jeg ordne opp i. **INGEN KAN VEL VÆRE TO STEDER PÅ EN GANG.**

FORTELLEREN: Ja, jeg vet om en som kan være mange steder på en gang. Vet dere om noen som kan det?
Ja, Jesus kan alltid være hos oss.

Da Mia lurte Mons

Av Ragnhild Harlem.

Et lite stykke som tar opp synd og tilgivelse som tema. Og som Bibeltekst er valgt Lukas 19:1-10 om Sakkeus.

MONS har en svensk krone og MIA en norsk krone.

MONS: (Kommer plystrende bortover veien)
- Er det noen hjemme her?

MIA: - Hei, så hyggelig at du kom da Mons!

MONS: - Skal jeg fortelle deg hva jeg har fått av onkel'n min: En svenskepenge!

MIA: - Næ , er'n orntli' ? Få se på'n?
Å, ja, men du det er veldi dumt med svenskepenger for da kan du ikke kjøpe noe for'n i butikken på hjørnet.

MONS: - Kan jeg ikke kjøpe for den? Den er jo orntli jo?

MIA: - Nei, du må kjøpe med norskepenger her vet du, men skal jeg si deg noe lurt Mons? Jeg kan bytte med deg, jeg.

MONS: - Ja, det kan jeg vel. Hvis jeg får kjøpt godt for'n så.

MIA: - Ja, det kan du. Du kan ikke få kjøpt noe for den svenskepenge vet du (Hvisker til salen:) Det bare sier jeg til'n altså. Han vet ikke at svenskepenger er mer verdt enn norskepenger.

MONS: - Ja, det er greit det. (Bytter penger) Du er snill du Mia. Da skal du ha tusen takk da!

MIA: - Værsego'

MONS: - Jeg stikker en tur jeg. Er du hjemme i ettermiddag og?

MIA: - Jada ! Ha,ha, ha ! Nå lurte jeg'n godt nå. Svenskepengen er verdt 25 øre mer den. Ha,ha! Han Mons er dum. Han er så lett å lure. Ja, nå skal jeg gjemme krona i skapet mitt. Så har jeg liksom mange penger jeg vet du.
Tra-la-la-la-la-la.
(Mons kommer gående med en dropseske i hendene)

- MIA: - Å, kommer du alt der da Mons. Du har deilig sukkertøy jo!
- MONS: - Jeg kommer fordi jeg gjerne vil gi den til deg jeg, Mia. Fordi du var så snill når du bytta penger med meg i sta.
- MIA: - Å ! Så du vil gi meg den da? (Hun vender seg bort)
- MONS: - Nei, men Mia, likte ikke du sånn Mentol da? (Hun snufser og gråter) Nei, men Mia da, hva er det for noe tull med deg? Du ? Hva er det hun gråter for da dere? Ikke gråt da!
- MIA: - Du skjønner jeg narra deg i sta jeg, Mons. Jeg er så lei meg. Den krona du fikk av meg var ikke så mye verdt som den jeg fikk av deg, skjønner du.
- MONS: - Jamen den kunne jeg ikke kjøpe for den jo?
- MIA: - Det sa jeg bare for å narre deg det. Den var verdt 25 øre mer den skjønner du. Men du Mons, fordi du var så snill mot meg så begynte jeg å angre så fælt. Og derfor er jeg så lei meg skjønner du. Du skal få igjen de 25 ørene du. Vær så go!
- MONS: - Takk skal du ha da, Mia. Det er i orden det, så nå skal ikke du gråte mer.
- MIA: - Javel, jeg skal ikke gråte mer. Det er i orden nå!
- MONS: - Så tar du denne Mentol-esken da og så er vi gode venner igjen! Og så går vi og koser oss.
- MIA: - Ja, det er ålereit det!

Omkring Misunnelse av Ragnhild Harlem

Stykket er laget med tanke på beretningen om Kong Herodes som ville drepe Jesus-barnet. Hvorfor ville han det? Var det misunnelse tro? Misunnelse kan få oss til å gjøre mange onde og dumme ting.

Improviser en innledning mellom MONS og MIA der de forteller hverandre hva de har fått til jul. I stykket kan du benytte noe små treklosser eller Lego-brikker.

MONS: Se, på alle disse fine byggeklossene jeg fikk til jul. Er ikke de fine?

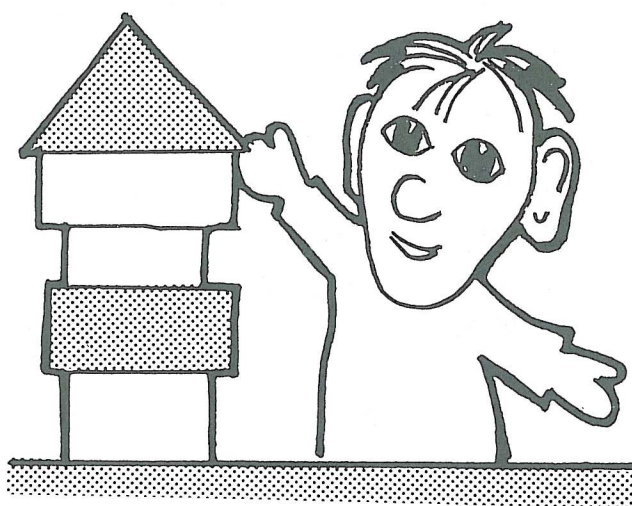
MIA: Du, kan ikke jeg få låne dem litte grann da Mons?

MONS: Å nei ! Jenter da gitt, dem kan'ke leke med byggeklosser dem vel. Nei, dette er noe for oss gutta det. Nei, her skal dere se på gutt som bygge gitt. Først tar jeg denne store tunge. Å , så tar jeg den rød. Åh ! Den var tung, men jeg er sterk jeg, ser dere. Se på den! Syns du ikke det er flott da Mia?

MIA: Jeg vet ikke jeg! Jeg bryr meg ikke så mye om byggeklosser jeg.

MONS: Jeg tar en blå nå tenker jeg. Den setter jeg der. Og den grønne legger jeg der. Litt hit og litt dit. Ser du det, Mia? Denne gutten her river ikke han skjønner du! Jeg kan forsøke en til, men nå blir det stort altså! Kjempestort! Men når jeg henter den pipa der, da blir det kjempestort da. (Mens Mons vender seg bort for å ta pipa, så tar Mia å ødelegger alt det Mons har bygget opp)

Næ,men Mia, du ødelegger tårnet mitt jo? Hvorfor gjorde du det da? Nå var du orntli lumpen altså.

FORTELLEREN: - Ja, hvorfor tror dere at Mia gjorde det mot Mons?
Hun var misunnelig. Og når vi er misunnelige da kan vi komme
til å gjøre sånne leie ting mot hverandre. Og når vi kjenner
det i hjertet vårt så burde vi skynde oss til Jesus og si:
Kjære Jesus nå må du hjelpe meg, for nå er jeg misunnelig!

Vi behøver hverandre

Et lite stykke om vennskap og tilgivelse som kan varieres på mange måter.
PERSONER: ANNE, JOHAN, BIRGIT og FARMOR. GJENSTANDER: En ping-pong ball.

ANNE : Hei! Jeg heter Anne. Men jeg har også en bror og han heter Johan. Kom da Johan, så får du hilse på barna!.... Han vil visst ikke. Skal vi rope han fram? Når jeg har telt til tre så roper vi: En, to, tre: JOHAN! En gang til: En, to, tre - Johan !

JOHAN: Hei, Anne. Hvorfor ropte du? Og så høyt du ropte da?

ANNE: Tøysekoppen! Det var ikke bare jeg som ropte. Barna hjalp meg. Skal du ikke hilse på alle barna da. De sitter der!

JOHAN: Å ja visst ! Unnskyld meg og goddag alle sammen!

ANNE: Men du, hva skal vi finne på å gjøre? Skal vi leke noe?

JOHAN: Å ja! Jeg fikk en stor ball av farmor på fødselsdagen min. Skal vi leke med den kanskje?

ANNE: Gjerne! Vil du kaste til meg kanskje?

JOHAN: Nei, du kan prøve å ta ballen fra meg (Springer etter hverandre)

ANNE: Det var morro, men nå kan vel jeg få låne den lit (Birgit kommer gående sakte mot dem under leken)

BIRGIT: Så gøy dere har det! Får jeg være med og leke med dere?

JOHAN: Neei! Du er så dum og tjukk. Får ikke låne min ball så!

ANNE: Ha,ha,ha ! Dumme Birgit som trodde hun skulle få være med!

BIRGIT: Vær så snill. Jeg lover å passe godt på ballen så den ikke blir borte. Kan jeg ikke få være med da?

ANNE: Nei, det får du ikke det så. Vi vil ikke leke med deg!

FARMOR: Hva er det du sier Anne, får ikke Birgit være med å leke?

JOHAN: Hei, farmor. Vi bare ertet henne litt vi.

FARMOR: Ja, tror dere at Birgit syns det er noe morsomt da? Jeg syns dere har vært riktig sjofle mot Birgit jeg.

..... LAG FORTSETTELSES-REPLIKKENE SELV !

Skomakeren og Jesus

En legende bygget over Jesu ord i Matteus Kap. 25:31-46 Nøkkelord: "Hva dere har gjort en av disse mine minste brødre, det har dere gjort imot meg!"

Handlingen er lagt til et skomakerverksted i Østen på den tid Jesus hadde sitt virke der. Det er tidlig vintermorgen.

Medvirkende: En skomaker, en tigger, en gammel kone, et barn og en engel.

SKOMAKEREN: (Henvendt til publikum)

- I går fortalte noen av kundene mine at Jesus var på vei mot vår landby. Kanskje kommer han i dag. Ja, kommer han forbi huset mitt vil jeg ialle fall be han komme inn. Jeg sto tidlig opp i dag og feiet og skrubbet gulvet. Og så har jeg klar et måltid mat... så han kan komme når som helst for meg.

(Det banker på døren og inn kommer en fattig tigger med en sandal i hånden)

TIGGEREN:

- Goddag! Sandalen min har gått i stykker og jeg har fått så vondt i foten min. Vil du ha barmhjertighet med en fattig tigger og gjøre den i stand for meg?

SKOMAKEREN:

- Ja, kom inn og sett deg ved varmen. Vinden er sannelig kald i dag. Snøen kan ikke være langt unna. Se her er vann. Vask nå foten din mens jeg får skikk på sandalen.

TIGGEREN:

- Å mange takk for din store vennlighet. Folk jager meg ut av landsbyen og likevel er du hyggelig mot meg og snakker vennlig til meg.

SKOMAKEREN:

- Se så! (Rekker frem sandalen) Nå skulle den holde. Lykke på reisen!

TIGGEREN:

- Hjetelig tusen takk og må Gud signe deg for at du hjalp meg. Adjø!

SKOMAKEREN: (Står og titter ut vinduet)

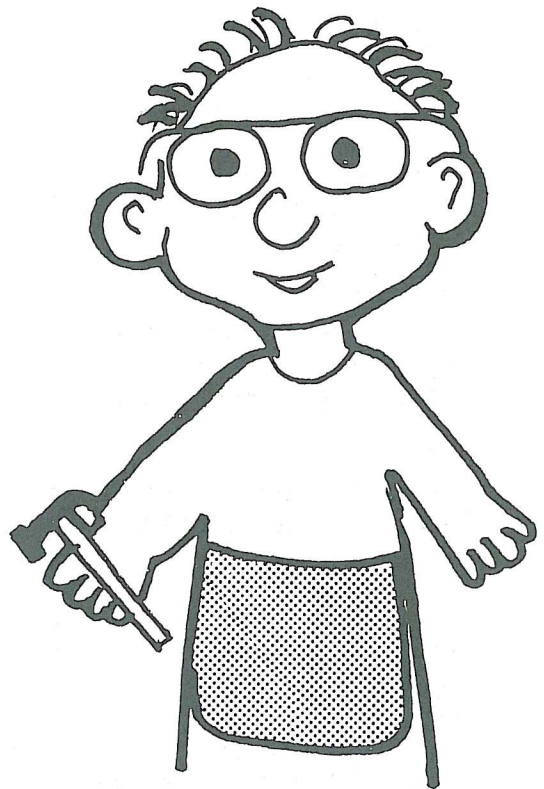
- Jo, så sannelig der kommer det noen. Undres hvem det kan være? Å, det er visst bare den gamle kona som bor ved siden av bakeren. Men stakkars som hun bærer da. Jeg må hjelpe henne. (Går ut) Nei, dette er da alt for tungt for deg. Legg fra deg den tunge sekken her i verkstedet mitt så skal jeg bære den opp til deg før solen går ned.

KONEN:

- Å, min stakkars rygg. Den verker så jeg nesten ikke kan gå. Takk skal du ha skomaker. Jeg tror jeg vil gjøre som du sier.

SKOMAKEREN:

- Hysj! Nå hører jeg fottrinn igjen (Ser ut hele tiden). Å, det er visst bare et barn. Stakkars liten. Hun ser ut som hun fryser (Han roper på henne) Kom hit inn du lille venn og sett deg litt ved varmen.

JENTA:

- Å, så deilig og varmt det var her! Tusen takk skal du ha. Og forresten -- vet du at jeg er syv år i dag? Det er mye det, synes du ikke (Skomakeren gir noe godt til barnet)

SKOMAKEREN:

- Jovisst er du en stor jente! Men du må fortelle meg hva du heter?

JENTA:

- Jeg heter Ruth. Jeg har vært på byen og solgt to kurver for mor. Se, på pengene jeg har fått for dem. Da vil mor bli glad for hun er så fattig.

SKOMAKEREN:

- Så drikk nå litt melk og smak på dadlene mine. Men så må du skynde deg hjem så fort du kan. (Han legger et tørkle om henne) Her er en fødselsdagsgave til deg!

JENTA:

- Å tusen takk! Du har vært så snill mot meg. Nå fryser jeg ikke lenger. Farvel da skomaker! Jeg kommer og besøker deg en annen dag.

SKOMAKEREN: (Snakker med seg selv)

- Ja, det er blitt sent alt. Det ser visst ikke ut til at jeg får noe besøk av Jesus likevel. (En engel dukker plutselig opp)

ENGELN:

- Jeg er en engel. Bli ikke redd. Tre ganger kom Han til huset ditt i dag. Tre ganger var skyggen hans på gulvet ditt. Han var tiggeren med den dårlige foten. Han var konen du hjalp ute på gaten og Han var barnet som du var god imot. (Teppet trekkes for)

Stykket er noe forkortet og bør forsynes med flere replikker.

Enkens sønn

er et godt eksempel på en omskrevet Bibel-tekst fra fortelling til direkte tale. Samtidig får vi ta del i selve handlingen på en indirekte måte og ikke minst : Ingen behøver å "spille" Jesus.

Person-register: EN FORTELLER , SARA og HANNA.

FORTELLEREN: -På Jesu tid var det en liten by i Israel som het Nain. Og nå skal dere få høre hva som en gang hendte i den byen da Jesus kom på besøk.
Det var en helt allminnelig dag i den lille byen. En kvinne som het Sara sto og bakte brød i sitt hjem, da det plutselig banket på døren (Bankelyd høres) Og da hun åpnet døren fikk hun se at det var nabokonen som kom på besøk.

SARA : -Nei, er det du Hanna som kommer på besøk til meg. Det var virkelig en overraskelse. Men du ser så trist ut. Det har vel ikke hendt noe leit?

HANNA: -Jo, du skjønner jeg skal i begravelse.

SARA: -Begravelse? Men Hanna, det er vel ingen i din familie som er død?

HANNA: -Nei, det er ikke det. Men Rakel - du vet henne som bor nederst i vår gate - hennes gutt er død!

SARA: -Er Rakels sønn død? Stakkars, det var jo hennes eneste barn!

HANNA: -Ja, jeg synes virkelig synd på henne. Det er jo ikke mer enn et år siden hun mistet mannen sin og nå er også sønnen død. Så nå er hun helt alene og vi naboene bestemte oss for å være med i begravelsesfølge for å trøste henne. Og nå lurte jeg på om du også ville være med?

SARA: -Jeg? Å ja, det ville jeg vel gjerne gjort, men du forstår at jeg holder på med å bake og jeg kan ikke gå fra brødet som jeg har i ovnen.

HANNA: -Ja, det forstår jeg jo. Men nå må jeg skynde meg så jeg ikke kommer for sent til begravelsen.

SARA: -Hils Rakel fra meg og trøst henne så godt du kan. Og så må du love meg å komme hit etter begravelsen igjen og fortelle meg hvordan det var.

HANNA: -Ja, det skal jeg gjøre. Morn så lenge!

SARA: -Adjø da, Hanna !

FORTELLEREN: Og så gikk Hanna i begravelsen og Sara ble igjen hjemme hos seg selv. Men det var ikke så lett å fortsette å bake . Hun kunne ikke la være å tenke på Rakel og det sørgelige som hadde hendt. Hun satte seg ned på kjøkkenstolen og gråt litt. Så gikk hun bort til vinduet og tittet ut. Kanskje fikk hun øye på begravelses-følget når det passerer forbi. Men i stedet fikk hun se noe annet ute på gaten.

SARA: -Men i all verden ! Der kommer noen løpende. Det er Hanna! Men har hun nå helt gått fra forstanden? Det passer seg aldeles ikke å løpe på den måten når man kommer fra en begravelse. Det var merkelig ! Det kan da ikke være slutt alt nå. Nei, noe må ha hendt!

HANNA: -Sara, Sara, det har skjedd et under - det har virkelig skjedd et under!

SARA: - Et under? Hva slags under?

HANNA: -Nei, det er nesten ikke til å tro, men jeg så det med mine egne øyne. Et fantastisk Guds under har hendt!

SARA: -Nei, nå må du falle til ro så du får fortalt meg hva du mener - for dette blir jeg ikke klok på! Hva har hendt?

HANNA: -Det er visst best jeg begynner med begynnelsen! Nå skal du høre: Vi kom gående i sørgetoget gjennom byen. Det var mange naboer med i følget. Og mange gråt. Ja, Rakel gråt så meget at hun nesten ikke kunne se hvor hun skulle gå. Det var to som støttet henne slik at hun ikke skulle falle.

SARA: -Ja, stakkars Rakel. Jeg begynner nesten å gråte jeg også når jeg tenker på hvor fælt det er.

HANNA: -Nei, vent nå litt! Nå skal du høre hva som skjedde. Da vi kom til byporten møtte vi en flokk menn. De var fremmede - de var i hvert fall ikke her fra byen, for ingen av oss hadde sett dem før. Vi hadde ikke lyst til å hilse på dem men så kom en av dem bort til oss og begynte å snakke med oss.

SARA: - Å, hva sa han da?

HANNA: -Han spurte først hva som hadde skjedd og da han fikk vite det, gikk han til Rakel og trøstet henne.

SARA: -Det var kanskje ikke så rart at en fremmed kom og trøstet henne som sørget.

- HANNA: -Ja, men nå kommer noe merkelig. Etterpå gikk han bort til båren og snakket til den døde gutten: Unge mann, jeg sier deg, stå opp!....og så, forstår du... og så reiste gutten seg opp og begynte å snakke. Og vi ble så forskrekket at vi bare ble stående og glane.
- SARA: -Hva ? Nei, det er umulig! Det kan ikke være sant.
- HANNA: -Ja, men det er sant i alle fall. Og så tok han gutten i handa og ledet han bort til Rakel og ga ham til henne. Og Rakel ble så glad at hun både lo og gråt på samme tid. Og alle i begravelses-følget begynte å takke Gud og syngte lovsanger i stedet for sørgeriesanger.
- SARA: -Men ingen kan jo oppvekke døde uten Gud selv?
- HANNA: -Ja, hvis du ikke tror det, så får du være med å hilse på gutten selv, så skal du få se at han lever. Og dessuten er også han der som oppvekte gutten. Han forteller mennesker om Gud og himmelen.
- SARA: -Men hva heter han da?
- HANNA: -Han som gjorde underet heter Jesus og er fra Galilea. Han går omkring og gjør under og taler til folket.Noen sier at han er Guds Sønn.
- SARA: -Guds sønn!Ja, den som oppvekker døde kan jo ikke være hvem som helst. Kanskje han virkelig er Guds sønn?
- HANNA: - Kom og bli med så skal vi ut til bymuren og se selv.
- SARA: -Ja, da blir jeg med. For kan han vekke opp døde, da har han sikkert noe viktig å fortelle også. Det må jeg høre.
- FORTELLEREN:Og så gikk Sara og Hanna og mange andre av sted til bymuren for å se gutten og høre Jesus. Og mange der i byen begynte å tro at Jesus var Guds sønn.

DANIEL I LOVEHULEN

ved Jostein Janøy

Rolle-liste:

DANIEL

KONG DARIUS

EN TJENER

TRE HØVDINGER

EN HEROLD

STATSRÅDEN

EN ENGEL

SCENE 1 :

- EN TJENER (roper): - Daniel! Daniel! Den nye kongen vil snakke med deg!
- DANIEL : - Med meg? Nå?
- TJENEREN : - Ja, du måtte komme med en gang. Kongen venter!
- DANIEL (til seg selv): - Å, hjelpe meg! Tenk om kongen vil straffe meg og gi meg skylden for at kong Belsasar døde i det store selskapet. Jeg fortalte jo bare hva skriften på veggen betydde, jeg.
- KONG DARIUS : - Kom hit Daniel, du er en forstandig mann og den store Gud er med deg. Nå vil jeg gjøre deg til statsråd.
- DANIEL : - Å tusen takk ærede konge!

KONGEN : - Du skal være sjef for 120 stormenn.
DANIEL : - Det er nå rent for mye det da konge, men jeg vil be Gud å hjelpe meg.
KONGEN : - Lykke til Daniel og farvel! (Daniel bukker og går)

SCENE 2 :

EN HEROLD (roper): - Siste nytt! Hør siste nytt! Daniel er i dag gjort til ny statsråd. Stormennene må heretter gå til Daniel for å bli godkjent.

(3 høvdinger står og lytter til herolden)

1. HØVDING : - Nei, nå går det for vidt. Skal denne Daniel bestemme alt nå?

2. HØVDING : - Tenk om kongen gjør ham til statsminister?

STATSRADEN : - Nei, det er min tur til å bli statsminister nå!

1. HØVDING : - Dere, jeg har det ! Vi legger opp en felle for Daniel. Vi sladrer til kongen dersom Daniel gjør noe galt!

2. HØVDING : - A, nei det nytter nok ikke. Håpløst å finne noen feil ved Daniel. Han gjør ikke noe galt.... Men dere nå har jeg det! Har dere ikke hørt at Daniel ber til Gud tre ganger om dagen?

1. HØVDING : - Ja, men det er det vel ikke noe galt i vel?

2. HØVDING : - A, skjønner du ikke noe du da. Vi går til kongen og lurar ham til å sette et forbud mot bønn.

STATSRADEN : - Fint! God ide. Vi går til kongen med en gang - men hysj! - ingen sier ett ord om Daniel! Forstått!
(Mennene går ut av scenen)

1. HØVDING (Stikker hodet ut av sidevinduet og sier til barna):
- Tror dere vi greier å lure kongen.

SCENE 3 (Mennene kommer inn i slotts-salen)

1. HØVDING : - Leve kong Darius! (Bukker dypt alle tre)

2. HØVDING : - Kong Darius er den høyeste konge!

KONGEN : - Å ja, takk skal dere ha, tusen takk!

STATSRADEN : - Du er verdens største, klokeste og prektigste og..

KONGEN : - Så, så, det var nå rent for vakkert sagt, men tusen takk.

1. HØVDING : - Alle statsrådene og høvdingene har bestemt Herre konge at alle skal tilbe deg alene. Og at det settes opp et forbud mot å be til andre guder enn til deg herr konge.

2. HØVDING : - Du kan bare sette navnet ditt under dette skrivet Konge. Så blur det forbudt å be til noen annen enn til kongen. Og som straff kan vi true med løvehulen.

KONGEN : - Ja, ja, det var ingen dum ide. Se her er navnet mitt.

(Mennene skynder seg ut. Høvding 1 kommer i sidevinduet)

- Nå lurte vi kongen godt. Ikke sant?

SCENE 4 (På gaten)

HEROLD PÅ GATEN: - Hør siste nytt. Kong Darius befaler: Ingen har lov til å tilbe andre enn kongen i en måned. De som bryter forbudet blir kastet i løvehulen. Hør, kongen befaler!

SCENE 4 (På gaten)

HEROLD : - Hør siste nytt. Kong Darius befaler: Ingen har lov til å tilbe andre enn kongen i en måned. De som bryter forbudet blir kastet i løvehulen. Hør kongen befaler!

DANIEL (til salen)

: - Hvem skal jeg høre på synes dere:Gud eller kongen? Syns dere det var lurt om jeg gikk ned i kjelleren når jeg skulle be? Der kan de ikke høre meg - for Gud ser og hører meg likevel. Syns dere det er feigt? Hva ville du ha gjort?

(Mer bestemt)

- Nei, opp med vinduet! Ingen skal få lure meg. Jeg kan da ikke svikte Gud - han har aldri gjort meg annet enn godt.

(Daniel ber):

- Kjære Gud, la folket mitt snart vende tilbake til sitt hjemland. Fri oss fra fangenskapet. Takk for at du hjelper meg hver dag!

(Høvdingene lytter på utsiden)

1. HØVDING : - Nei hør! Daniel har brutt kongens bud.

2. HØVDING : - Kom, vi sladrer til kongen!

SCENE 5 (Mennene stormer inn på slottet)

STATSRÅDEN : - Leve kong Darius. Har ikke du bestemt herr konge at ingen får be til andre enn deg?

KONGEN : - Javisst, og nåde den som ikke adlyder.

1. HØVDING : - Ærede konge, Daniel har brutt kongens bud.Vi har tatt han på fersk gjerning.

KONGEN : - Hva? Å nei,ikke Daniel! At jeg kunne glemme ham. Men dere får ikke lov å røre Daniel!

2. HØVDING : - Kongen selv har bestemt. Loven kan ikke forandres

KONGEN : - Det var dere som fant på dette. Luringen! Dere vil gjerne bli kvitt Daniel. Hva? Å, hvilken tosk jeg har vært. Uslinger! Kom dere ut!

HØVDINGENE (ler)- Ha, ha. Nå tenker jeg Daniel sitter i saksa. Det har han godt av - englebassen- gullgutten til kongen.

1. HØVDING (i sidevinduet til publikum):

- Håper løvene er riktig sultne. Tenker ikke skrytepaven Daniel blir høy i hatten da nei. Ville du like å bli til løvemat kanskje?

KONGEN : - Huff og atter huff! Stakkars Daniel.Jeg må hjelpe han.Slipper jeg ham fri, vil de kalle meg en feiging. Tenk å bli kalt "Den feige kong Darius!" Ikke kan jeg hjelpe han å rømme heller. Da kan ikke Daniel bli statsminister og så vil de kalle han en feiging. Jeg kan vel ikke gå i stedet for Daniel? Nei, huttetu. Jeg vil ikke bli spist opp. Huffameg.

SCENE 6 :

HEROLDEN : - Hør siste nytt. Statsråd Daniel har brutt kongens bud og vil bli kastet i løvehulen i ettermiddag kl. 18. Hør siste nytt. Daniel skal i løvenes hule.

SCENE 7 : (Fra løvehulen)

LØVE 1 : - Gr.,gr.,gr. skal vi ikke få noe mat snart. Vi sulter ihjel i denne hulen. Grrr... Å se, der kommer det en fin kjøttbit. Det skal smake.
(Daniel senkes ned i hulen. Løvene nærmer seg)

DANIEL : - Jeg er uskyldig. Hjelp meg Herre fra løvenes gap!

KONGEN : - Måtte din Gud hjelpe deg Daniel!

(Løvene går bort og snuser på Daniel)

EN ENGEL : (Dukker plutselig opp mellom løvene og Daniel)

- STANS! DERE VÅGER IKKE Å RØRE DANIEL!

DANIEL : - Men i all verden, hvem er du?

ENGELN : - Jeg er en Herrens engel som din Gud har sendt deg
Ikke vær redd. Løvene skal ikke røre deg.

DANIEL : - Å, tusen takk for at du kom (Daniel legger seg til å sove ved siden av løvene. Spill "Løvevisen" fra platen eller kassetten "SE, HVA JEG FANT" med ULLA NEUMANN)
 Å, (gjesper) - jeg er så trøtt (sovner)

KONGEN (på slottet) :
 - Nei, jeg får ikke sove. Måtte Gud hjelpe Daniel. Nå er klokken 5 om morgenen . Jeg må springe av sted for å se.... kanskje... kanskje er han i live.

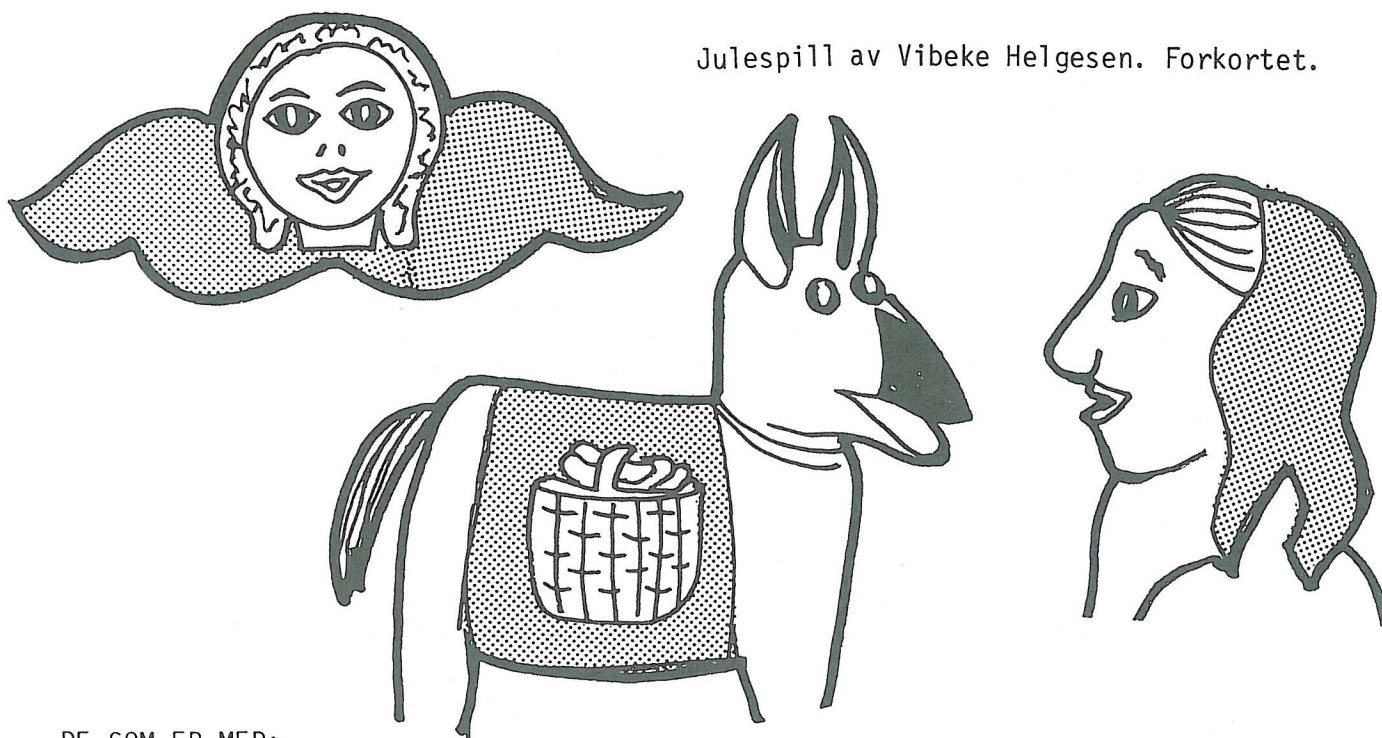
KONGEN (roper ned) :
 - DANIEL! DANIEL! Har den store Gud frelst deg fra løvene!

DANIEL (hvviser) :
 - Hysj! Løvene sover. Kast ned tauet til meg.
 (Daniel heises opp. Omfavnelse)

Barna synger "VÅG Å STÅ SOM DANIEL !"

Det vesle eselet Ebenezer

Julespill av Vibeke Helgesen. Forkortet.

DE SOM ER MED:

Engelen, Eselet, Soldaten, Kroverten, Kvinnen og Barnet (en dukke)
 NB! La barna improvisere replikkene selv når de først kjenner handlings-gangen i stykket.

ENGELN: (sitter på himmelen)

- Ja, her sitter jeg. Og vet dere hvorfor jeg sitter her? Det er fordi jeg er en engel og jeg skal forsøke å passe på det lille eselet Ebenezer. Det er ikke lett. Han vil aldri gjøre det han blir bedt om. Akkurat nå er han blitt solgt til en romersk soldat Å, der kommer de!

SOLDATEN:-(kommer trekkende med sitt gjenstridige esel.)

- Kom nå hit med deg, ditt dumme esel.

ESELET:- Jeg er ikke dum!

SOLDATEN:Jeg var i alle fall dum som kjøpte deg. Du vil jo ikke gjøre noe av det jeg sier!

ESELET:- Det er fordi jeg er for fin! En vakker dag blir jeg kongens ridedyr.

SOLDATEN: Du får nok være glad til om du blir ridedyr for en ærlig soldat. (Forsøker å sette seg på ryggen til eselet, men det steiler) - Å, ditt asen. Jeg skulle ønske jeg var kvitt deg. Kanskje finner jeg en som er dum nok til å kjøpe deg! ... Nei, der ser jeg jo en bonde. Hallo bondemann!

KROVERTEN: (kommer bærende med en sekk) Noen som ropte?

SOLDATEN: - Ja, det var meg. Du sliter hardt ser jeg. Du skulle skaffe deg et esel til å bære tingene for deg.

KROVERTEN: - Ja, livet er et slit. Jeg er ikke bonde. Jeg driver et vertshus like her borte. Jeg hadde en gang et esel, men det døde. Og siden har jeg ikke hatt råd til å kjøpe et nytt.

SOLDATEN: - Du kan få kjøpt et av meg - veldig billig. Det viktigste for meg er at mitt kjære, gode esel får det godt! Jeg kan ikke ta det med meg i krigen skjønner du. Det står der borte. (Litt etter kommer kroverten trekkende med dyret)

KROVERTEN: - Nå hadde jeg jamen flaks! Fikk meg dette eselet for praktisk ingenting. (Forsøker å lesse sakene sine på eselet, men det rister alt sammen av igjen) Hva skal dette bety? Du skal jo hjelpe meg!

ESELET: Nei!

KROVERTEN: - Hva- skal du ikke hjelpe meg? Å !!! Tenk at jeg blir nødt til å slepe alt sammen selv - nå når jeg til og med har et lastedyr (Samler sakene sine og går ut mens han skjeller og smeller)

ENGELEN: - Fy skam deg, Ebenezer. Nå må du gi deg med det tøyset.

ESELET: - Du skjønner jeg skal bli ridehest for kongen. Jeg tror jeg drar dit med en gang så skal du få se at jeg har rett. Da skal jeg ha gullsal og perlebroderte seler. (går ut) (Kommer tilbake litt etter, men forsøker å gjemme seg bort)

ENGELEN: Hei, Ebenezer. Jeg har nok sett deg. Hvor er det blitt av gullsalen din og de perlebroderte selene?

ESELET: - De lo av meg og sparket meg ut. Jeg tror jeg får dra tilbake til kroverten (Roper) - Krovert! Krovert!

KROVERTEN: (kommer inn) - Neimen, er det ikke Ebenezer da! Jaså, så du er kommet tilbake! Kanskje du til og med kan tenke deg å arbeide litt?

ESELET: Nei, jeg ville bare få hvile meg litt i stallen min. Jeg er så trett at jeg nesten ikke kan stå på bena mine!

KROVERTEN: - Stallen din? Den er ikke din, den er min. Dessuten har jeg lånt den bort til en liten familie som ikke kunne finne noe annet sted å bo. (går ut)

KVINNEN: - Neimen, hva er det som ligger her da? Et esel! Esel, hallo, våkn opp! Har du ikke en stall du kan sove i?

ESELET: - Nei, den er blitt tatt fra meg! De har gitt den til en mann og en kone og et lite barn.

KVINNEN: - Jamen, det er jo oss! Mannen min og jeg og den lille gutten vår. Men det er god plass der. Du kan godt få bo hos oss. Hva heter du forresten?

ESELET: - Jeg heter Ebenezer. Hva heter du?

KVINNEN: Maria. Vet du hva, du kan få passe gutten min mens jeg rydder opp. (Maria legger barnet forsiktig på gulvet foran eselet)

ESELET: - Så søt han er, den lille gutten din. Du kan godt sette han på ryggen min hvis du synes han er for tung. Hva heter han?

KVINNEN: Vi har gitt ham navnet Jesus slik engelen fortalte. Ja, han vil nok synes det er morsomt å ri på deg (Setter barnet på ryggen av eselet og rir inn i stallen. Begge bort fra scenen)

ENGELEN: -Nå var vel Ebenezer heldig! Så hyggelig som han fikk det sammen med Maria og mannen hennes og den lille gutten. Men så en dag hendte det noe. Ebenezer kom helt forskrekket hjem fra byen. Ja, nå skal dere bare høre.

ESELET: Det har skjedd noe fryktelig. På byen så jeg mange soldater og de gikk inn i hvert eneste hus og hvis de fant småbarn, tok de dem fra faren og moren deres. Maria må forte seg vekk herfra med den lille gutten sin.- Maria, Maria, vi må flykte. Soldatene vil drepe gutten din. Saml alle sakene sammen, så skal jeg bære det for dere.

KVINNEN: - Så snill du er, Ebenezer. Tusen takk Josef, du må komme med barnet. (Kroverten kommer inn)

KROVERTEN: Men skal dere reise alt? Jeg trodde dere skulle være her en stund. Hvor skal dere? Det er ørken på alle kanter. Dere kommer til å dø av tørst og sult.

KVINNEN: -Vi må flykte for soldatene. De vil ta barnet vårt. Eselet bærer maten for oss.

KROVERTEN: Eselet? Men det er jo EBENEZER jo! Det kan dere ikke stole på. Tenk om dere er midt ute i ørkenen og så drar eselet sin vei med maten og all ting.

KVINNEN: (til eselet) Er det sant at du ikke er snill? Da tør jeg ikke å ta deg med. Det gjelder livet for oss nå. Adjø!

ESELET: -Å, ta meg med! Dere trenger meg. Jeg skal hjelpe dere! Å- Å - Å! Hun er gått! Jeg ville så gjerne ha vært med!

ENGELEN±: -Du har fått et dårlig ord på deg. Det er altfor mange som vet at du bare gjør som du selv har lyst.

ESELET: -Jeg ville hjelpe det lille barnet!

ENGELEN: - Ja, men det var det ingen som kunne vite. Men hvis du mener det alvorlig, så kanskje du kunne løpe etter dem...

ESELET: - Å, det var en god ide! (Løper ut)

ANNEN AKT. Vi er i ørkenen. Engelen sitter på himmelen her også.

ENGELEN±: -Huff, så fælt det er her ute i ørkenen. Bare sand alle steder. Stakkars Maria og den lille gutten. Der borte er de. Nå stanser de ved det store palmetreet.

KVINNEN: -(kommer inn med barnet i armene)
Å, så trett som jeg er. Ikke gråt, lille venn! (Vugger barnet i armene) Pappa skal bare forsøke å få tak i noen dadler - vi har jo slett ikke noen mat med oss. Nå legger jeg meg her i sanden og så sover vi litt...

ESELET: -(kommer inn med kurven på ryggen) Nå skal jeg vekke Maria, så blir hun nok glad. (Går bort og dytter forsiktig til henne)-Maria!

KVINNEN: - Å, så glad jeg er for å se deg igjen. Vil du hjelpe oss likevel?

ESELET: - Jada, men vi må skyndte oss. Soldatene kan være her når som helst. Legg barnet oppi kurven min så lenge, så kan du hente Josef i mens. (Setter barnet i kurven. Kort pause. Soldaterne kommer)

SOLDATEN±: Hva har du i kurvene dine?

ESELET: -Ingenting, herr soldat. Ingenting (Viker bakover)

SOLDATEN:Jaså, ingenting! Du minner meg forresten om et esel jeg hadde en gang. Heter du Ebenezer?

ESELET: - Jeg nei? Jeg heter - øh- jeg heter - øh- Hannibal heter jeg:

SOLDATEN+A, Hannibal. Javel. Og hva har du i kurvene dine Hannibal?

ESELET: Ingenting, strenge herre. Bare litt grønnsaker og sånn.

SOLDATEN:-Jaså, bare grønnsaker. Det er visst best jeg ser etter.
Stå stille, så skal jeg undersøke deg (Kikker i den ene kurven)
Nei, det later til at du snakker sant. Men hva har du i den andre kurven?

ESELET: Ingenting, strenge herre.

SOLDATENLa meg se. Så stå stille nå (kiker nedi) Nei, det er sant.
Faktisk ingen ting. Jaja, jeg beklager, esel, det ser ut som du har rett. Jeg må videre (Ut)

KVINNEN:(kommer inn) - Ebenezer - jeg så soldatene var hos deg. Han har ikke tatt gutten (Løper bort og kikker i kurven) - Å, men der sitter han jo!

ESELET: Gjør han? Gjør han virkelig det? Vet du hva, Maria? Da tror jeg nesten det har skjedd et mirakel for soldaten tittet i kurven. Men han så ingenting.

KVINNEN:Ja, du har rett, Ebenezer, det var nok sikkert et mirakel - og det et stort et også. Men nå må vi skynde oss videre.

ESELET: Ja, kom. Vi må skynde oss videre (Alle ut)

SLUTT.

improvisering

er både viktig og nødvendig dersom dukkespillet skal bli levende og kontaktskapende. La barna var medspillere og medforfattere. Ikke bind deg til replikkene slik de står i teksteftet, men lær dere handlingen godt og forsøk å form samtalene så naturlig som mulig. Det viktigste er tross alt ikke en korrekt gjengivelse av en bestemt tekst, men at aktørene lever seg inn i dukkene med en naturlig og spontan talestemme.

Under spillets gang eller i en pause, kan man med fordel henvende seg direkte til de som ser med spørsmål eller kommentarer:

- Dere så vel ikke hvor det ble av hunden min? - Der borte bak treet? -Javisst, der er den jo!

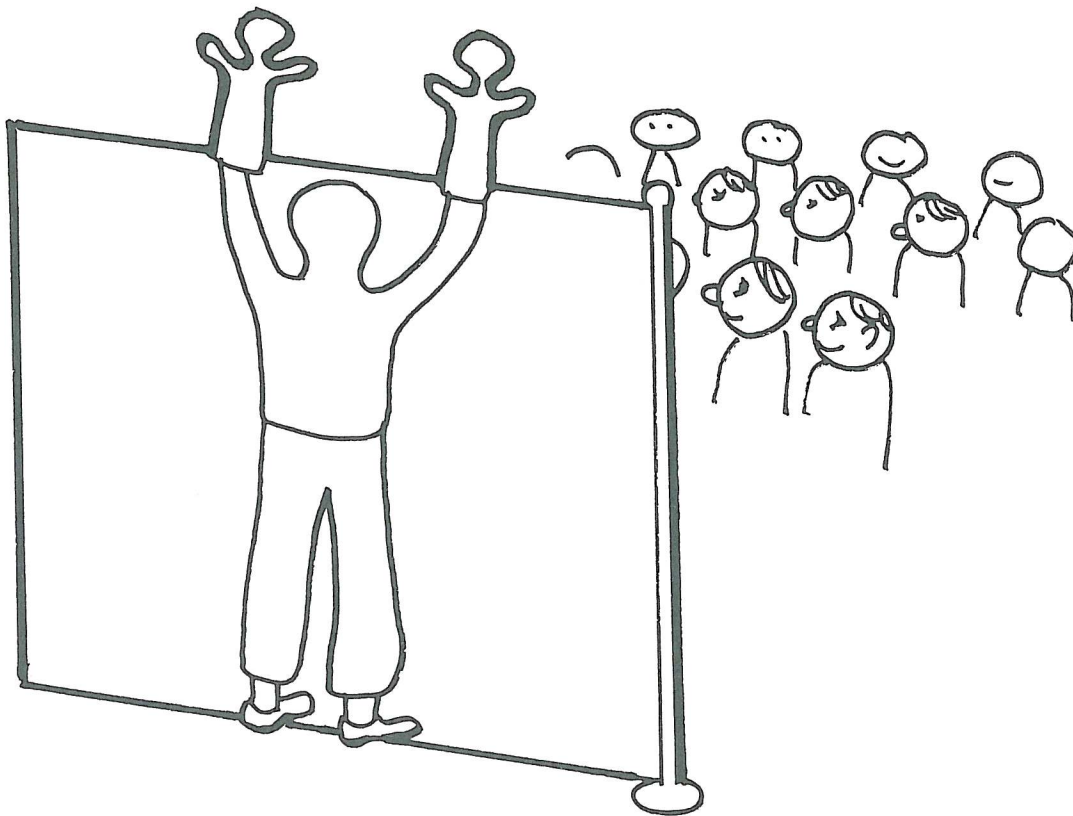
- Hva tror dere han Per kommer til å gjøre nå? - Tror dere han finner igjen pengene sine? - Kan han få noen til å hjelpe seg?

osv.

kontakt

med barna under spillet er helt avgjørende. Slik mannen på figuren står dekket bak en sponplate, er det svært vanskelig å følge med på barnas reaksjoner.

Lang bedre er det å stå dekket bak noen tekstiler der et tynnere felt gjør det mulig å se barnas ansikter (F.eks. gas eller gjennomsiktig strie) Da bør aktøren helst ha et mørkt teppe e.l. over seg slik at han ikke blir synlig for barna.

LITTERATUR-LISTE

- " DUKKETEATER " Karel Hlavaty , J. W. Cappelen 1970
- " DUKKE-TEATER " Jane og Agnar Mykle , Gyldendal 1967
- " BARNAS DUKKETEATERBOK " Lis Paludan , Gyldendal
- " MIME OG DRAMATISERING " Grete Nissen . Tanum
- " COMEDIESPIL MED DUKKER " Benny E Andersen Høst & Søn (Dansk)
- " YOU CAN BE A PUPPETEER " Carolyn London, Moody Press Publications

ISBN nr. 7291-006-3
4. opplag, 1985

KAMA-TRYKK a/s